

ΑΦΙΕΡΟΥΤΑΙ :

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ :

Ά.Ε. Έπίτιμον Κ^{ΟΝ} Κ^{ΟΝ}

ΈΛΕΥΘ. Κ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΝ

Μέγαν Έθνοσωτήρα τής Ελλάδος από 1910
μέχρι σήμερον .

καί

Νικόλ. Πλαστήραν

Άντιστράτηγον έ.ά.

Θαυμάσατε καί απολαύσατε

τόν

Έκφυλον εύνοούμενόν σας,

ΊΩ. ΚΑΛΟΓΕΡΑΝ

Κλασικῆς αναιδείας καί θράσους
πλαστογράφον τής Ιστορίας καί φθονερόν
Έκφυλον - κόλακά σας (Άρχιτεχνίτην τών
σκοτεινών πρασίνων παρασκηνίων).

= Άνάγκη Δρακοντείου Νόμου υπέρ τής διασώσεως τής
Ίστορίας, δηλ. τής φωτογραφίας τών γεγονότων =

Μέ κατάπληξίν μου, ἀλλά καί μέ βαθύν μου οἴκτον καί συναδελφικόν πό-
νον, ἀνέγνων τά εἰς βύρος μου γραφόμενα ὑπό τοῦ κ. Ἰω. Καλογερά, τέως
Βουλευτοῦ Ἀθηνῶν καί Ὑποστρ/γου ἑ. ἁ. ἐν τῇ ἐβδομαδιαίᾳ Ἐπιθεωρήσει
" Ἐργασία " τῆς 2ας Ἰουλίου π. ἔ. 1933 καί ἐν σελ. 960 - 961. Διότι
ἤνόησα, ὅτι τό πάθος τῆς ἀχαλινώτου ἐγωπαθοῦς μεγαλομανίας καί κενοδοξίας,
ὡς καί ἡ φρενικῆ - σωματικῆ νόσος του, ἐξ ἧς ἔπαθε καί ἰπποφοβία, μετά
τρόπου κατά τάς ἐν Παρισίοις σπουδάς μας, ἐξακολουθοῦσι νά τόν βασανίζω-
σιν ἔτι, καί νά τόν ἀποτυφλῶσι μέχρις ὀλεθρίας δι' αὐτόν καί διὰ τὰς γνω-
στάς αὐτοδιαφημίσεις του... λησμοσύνης τοῦ σοφωτάτου ῥητοῦ: " κρεῖττον τό
σιγᾶν τοῦ λαλεῖν ". Σιγᾶν δέ μάλιστα, καί δῆ ἀποφεύγει πᾶσαν συζήτησιν ἐπί
ἱστορικῶν καί πασιγνώστων γεγονότων, ἅτινα, ἀποκαλυπτόμενα, ὡς κατωτέρω, ἐ-
μοῦ μέν ἐπισφραγίζουσι τήν γενικὴν καί ἐνθουσιωδῶς ἀναντίρρητον φήμην ἡρω-
ϊκῶν ἐριάρβων καρδίας καί πνεύματος καί ἐπιστήμης (ἤμην δέ ὁ 1ος τῆς ἐν
Παρισίοις σπουδαζούσης τότε Ἑλληνικῆς ὀμάδος, καί ἐντός τῆς 1ης δεκάδος
μεταξύ 126 Γάλλων συμμαθητῶν μας, ἐν ᾧ αὐτός ἦτο πολύ κατώτερος ἐμοῦ, ὡς
καί οἱ λοιποὶ τότε Ἕλληνες συμμαθηταί μας), αὐτόν δέ δέν κολακεύουσι πο-
σῶς, ὡς καί τόν τότε Μέραρχόν του Ὑποστρ/γου Κωνστ. Μοσχόπουλον. Πρόκει-
ται περί τῆς πολυέρυλῆτου μάχης τῆς 9ης - 10ης Ὀκτωβρίου 1912 περί τό
Σαραντάπορον, ὅτε ἐγώ μέν ὡς Λοχαγός διψικουν τό ἔκτοτε καί ἐξ αἰτίας μου
ἐνδοξον III Τάγμα τοῦ 8ου Πεζ. Συν/ματος τῆς IV Μ/ρχίας, αὐτός δέ ὡς Ὑπολ-
γός Πεζ. διωρίσθη, χάρις εἰς πλάγια μέσα κολακειῶν καί διαφημίσεων, Ἐπι-
τελής ταύτης, καίτοι 4ος, καί οὐχί 1ος ὡς ἐγώ, τῆς ἐν Παρισίοις Ἑλλην.
ὀμάδος μας ὡς ἄνω. Ἀλλ' ἐγώ ἤμην Ἀρχιεπαναστάτης τῷ 1909 ἐν ἀπάσῃ τῇ Αὐτ.
Ἑλλάδι, καί ἔπρεπε νά μ' ἐκδικηθῆ τό ἔλλοχεῦον τότε βασιλόφρον Γεν. Ἐπι-
τελεῖον τοῦ Διαδόχου... Ἀλλ' ἄς ἐλθῶμεν εἰς τά βοῶντα γεγονότα πρὸς ζωη-
ράν ἀφύπνισιν τῆς ἀτυχῆς - δέν λέγω δέ οὔτε " δολίως " οὔτε " σατανικῶς " -
ἀπονεκρωθείσης μνήμης του :

1ον) Ἐν τῇ σελ. 960, στήλῃ 3η, κάτω - κάτω ὁ κ. Ἰ. Καλογεράς λέγει μίαν
ἀνακρίβειαν : " ὅτι συνεκλήθησαν τήν ἑσπέραν τῆς 8/10/1912 οἱ Σωματάρχαι

της ΙΥ Μ/ρχίας υπό τόν Μ/ρχον κλπ." 'Απαντώ: ὅτι οὖν αὐτοῖς συνεκλήθημεν καί οἱ Διοικηταί Ταγμάτων καί Μοιρῶν Πυρ/κοῦ, ἅπαντες Ταγ/ρχαι, ἐν οἷς καί ἐγώ, ὁ μόνος Λοχαγός!! Τῇ προτάσει δέ τοῦ 'Ι.Καλογερά ὁ Μ/ρχος διώρισεν ἐμέ κεφαλὴν τῆς ἐμπροσθοφυλακῆς ὀνομαστικῶς καί τιμητικῶς, χωρὶς οὐδενός Ταγ/ρχου ἐκ τῶν παρευόντων νά θιγῆ ἡ φιλοτιμία!! 'Ο δέ Μ/ρχος διὰ τοῦ κ. 'Ι.Καλογερά, ἐνθυμοῦμαι ἄριστα, μὰς ἀνέγνωσεν διαταγὴν τινα τῆς Στρατιᾶς ἣτις κατέληξεν εἰς τὰ ἑξῆς ὡς ἔννοια:" τὸ ἰδεῶδες δέ θά ἦτο, ἂν κατέληγεν ἡ αὐριανή (τῆς 9/10/1912) δρῶσις τῆς ΙΥ Μ/ρχίας εἰς τὴν ὑπ' αὐτῆς κατάληψιν τοῦ 'Ραχόβου". Αὐτὸ ἐπῆρα πολὺ καλὰ ἐγώ, ὁ κριὸς (*entraîneur* *hommes*) τῆς ΙΥ Μεραρχίας, δι' αὐριον, 9ην 'Οκτωβρίου τοῦ 1912, μέσα στ' αὐτιά τοῦ πνεύματός μου, ὡς ὀνειρώδη ἀποστολὴν μου. Πᾶν ὅ,τι ἄλλο γράφει εἰς τὴν ἐν λόγῳ στήλην ὁ κ. 'Ι.Καλογεράς δέν εἶναι ἀληθές.

2ον) 'Ο οὐλαρός τοῦ τότε Ἀνθ/γοῦ Γ.Φεσοπούλου, ὅστις θά ἐβάδιζεν ἐντὸς τοῦ δάσους ὡς δεξιὰ πλαγιοφυλακὴ τῆς 'Εμπρ/λακῆς μας, καί ὅστις ἀνῆκεν εἰς τὸ Ι Τάγμα τοῦ 8ου Πεζ.Συν/τός μας, τῇ ἐσφαλμένη προτάσει τοῦ 'Ι.Καλογερά ἀφῆκε τοὺς γυλιούς του εἰς τὴν ἀφετηρίαν μας περὶ τὸ χωρίον Γιαννωτᾶ τὴν χαραυγὴν τῆς 9 'Οκτωβρίου 1912!! Τυφλὸς ἐγώ ὀπαδός καί θαυμαστής τοῦ Μεγ.Ναπολέοντος, καταδικάζω ὡς ὀλέθριον τὸ μέτρον τοῦτο. 'Απεδείχθη δ' ἄλλωτε καί ὡς λίαν ἀστοχον ἐπὶ πλέον, μετὰ 3-4 περίπου ὥρας, διότι κατὰ τὴν ἀψιραχίαν μας τοῦ Μόικρου δηλ. 10' - 15' ἀρέσως μετ' αὐτήν, ἐνέσκηψαν σχεδὸν συγχρόνως, καί λίαν ἀξιεπαίνως καί κεραυνωδῶς, εἰς τὸ δεξιὸν μου πλευρόν ὅτε οὐλαρός Φεσοπούλου (ὁ ἄνευ γυλιῶν) καί ὀλόκληρον τὸ II Τάγμα τοῦ ἀειμνήστου Ἡρώος Ταγ/ρχου 'Αγῆσ. Παπαδήμα (τότετὰ γυλιῶν). -

3ον) 'Ο κ. 'Ιω.Καλογεράς, μέντωρ τοῦ Μ/ρχου του Κ.Μοσχοπούλου, δηλοῖ ἐν τῇ σελ. 961 καί στήλῃ 1η τοῦ ἄνω φύλλου ὁ ἴδιος "φαρδύα - πλατεία", ὅτι τὸ ἐπιτελεῖον τῆς Μ/ρχίας, καί φυσικὰ καί αὐτός καί ὁ Μ/ρχός του, ἐβάδιζον κατὰ τὴν κοπιωδεστάτην ταύτην πορείαν, καὶ νομίζετε ; Πρὸς Θεοῦ ! "Ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ Κυρίου Σώματος" - δέν τὰ λέγω ἐγώ αὐτά, τὰ γράφει ὁ ἴδιος ὁ νῦν Ὑποστρ/γος 'Απόστρατος 'Ιω.Καλογεράς!!.... - 'Εν χώρῃ δέ ὁ

ρεινῆ, δασώδει, τραχυτάτῃ, ἐντόνων κλίσεων, ἐπὶ οὐβάτων κλιτύων, καὶ συνε-
πῶς ἐλεεινῆς θέας καὶ τρομερῆς ἐπιρηκύνσεως, ἄρα ἀρνητικῆς ἐντελῶς ἐπικοι-
ωνίας καὶ ἀντιλήψεως τῶν πρῶω γεγονότων κλπ. κλπ. λάθος ἀπαίσιον, κατ' ἐρέ
καὶ τοῦτο, ὅπερ ἐγὼ δέν θά συνεχώρουν οὔτε εἰς ἔφεδρον Δεκανέα, ἔστω καὶ
ἐν πεδινῇ, ἀκαλύπτῃ, ὄραλῃ καὶ εὐρείας θέας χώρῃ. Ὅρα δέ ἀρέσως κατωτέ-
ρω, **τέ** ἔπαθον ὅλα τὰ **Ἐπιτελεῖά των** (8ου Πεζ. Συν/ματος καὶ 1Υ Μ/ρχίας)
ἔνεκα τῆς λίαν ἀντιεπιστημονικῆς καὶ ... - δέν λέγω φιλοζῴου οὔτε φυγο-
κινδύνου - στενοκεφάλου ταύτης ἀντιλήψεως !!... Γί ἐξευτελιστόν (ρεζιλίκι)
θπέοτηραν ;!! (ὄρα κατωτέρω).

4ον) Περί 9 ὄρ. βαδίζων ὡς Διοικητῆς τῆς Κεφαλῆς τῆς Ἐμπρ/λακῆς μας με-
ταξύ ἀνιχνευτῶν καὶ προπομποῦ μου μετὰ τῶν 4 λοχαγῶν μου, λαμβάνω σηρεί-
ωμα τοῦ σερνῆρτου καὶ ἠρωϊκοῦ ~~Ἐ~~ Μ/ρχου Πέτρου Μάνου, διοικητοῦ τῆς
Μ/ρχιακῆς Ἡμιτλαρχίας μας, ὅτι " ἔλαβεν ἐπαφὴν μετ' ἐχθροῦ πρὸ τῆς νοτί-
ας παρυφῆς τοῦ χωρίου Μόκρου". Διατάσσω πάραυτα νά κατακρηνησιθῶσιν ὅπως-
ὅπως - (κουτροβαληδόν) καὶ οἱ 4 λόχοι μου ἐπὶ τοῦ πρὸ ἐμοῦ πεδίου (πράσι-
νον ὑψίπεδον, ἀριστερά τοῦ ὁποίου φάραγξ χαώδης, δεξιὰ τὸ δάσος τοῦ Γ. Φε-
σοπούλου, καὶ εἰς τὸ βάθος μικρὰ λοφώδης σειρά πρὸς Β, ἀποκρύπτουσα ἦρῖν
τὸ Μόκρον, ἀλλ' ἀφίνουσα εὐρεῖαν διέξοδον τοῦ πεδίου πρὸς ΒΑ. καὶ πρὸς Α.),
ἔνθα ἕκαστος νά συγκεντροῦται εἰς παράταξιν Διοικητῶν κατὰ 4άδας μὲ μέτω-
πον πρὸς Β. πρὸς λήψιν διαταγῶν μου. Ἐγὼ δ' ἀφιππεύσας, σπεύδω πρὸς τὸν
νότιον μυχόν τοῦ ρυθέντος κοιλαδίου πεζῆ, καὶ ἱπτάμενος μᾶλλον ἢ πηδῶν
ἀπὸ βράχου εἰς βράχον. Ρίπτω τοὺς ἀνιχνευτὰς πρὸς τὴν Ἡμιτλαρχίαν, - πε-
ρί τὰ 1600 - 1500μ - πρὸς Β., συντάσσω καὶ κατευθύνω τὸν προπομπὸν λόχον
πρὸς τὰ ἐκεῖ ἐπίσης, ἀναλαμβάνω τὸν ἐλθόντα ἱππον μου, καὶ ἱππεύω, καλ-
πάζω πρὸς Β., ἀναγνωρίζω ταχέως τὸ περί Μόκρον ἔδαφος, ρίπτω ἄλλον λόχον
πρὸς Α. τοῦ ρηθέντος καὶ κάτω τοῦ λόφου, ἐπὶ τοῦ πεδίου, καὶ προσκαλῶν
τούς 2 ἄλλους λόχους μου πρὸς ΝΑ. τοῦ λόφου ὡς ἐφεδρείαν μου, διατάσσω
ἀρέσως προχώρησιν καὶ πυρὰ δι' ἀλμάτων. Διασταύρωσις προσπαθειῶν καὶ πυ-
ρῶν τελεία, ἤτις δέν διήρκεσε πλέον τῶν 10' - 15', διότι ὁ ἐχθρὸς ἐτράπη
κὸν μετὰ τοῦ Μ/ρχιακοῦ ἱππ. /? ἐν οἰφθίμοτε ἔδασει.

είς φυγήν, ἐγκαταλείψας τὸ Μόκρον, καὶ διευθυνθεὶς πρὸς ΒΑ., ὁηλ. πρὸς τὸ χωρίον μεταξῶ. Τὸν κατεδίωξα δι' ἐνὸς λόχου μου ἐκ τῶν ἐπὶ τοῦ πεδίου, καὶ διέταξα ν' ἀκολουθήσωσαν οἱ λοιποὶ. Περὶ τὰ 500ρ. πρὸς ΒΑ. τοῦ Μόκρου ἀνασυνέτασον τὸ Τάγμα, καὶ ἔδιδον νέας διαταγὰς μου διὰ τὴν περαιτέρω πορείαν, ὁπότε δεξιὰ μου εἶδον μὲ πολλὴν χαρὰν τὸν Οὐλαρόν τοῦ Γ. Φεσοπούλου καὶ ὀπισθὲν τοῦ τὸ Τάγμα τοῦ Ἀγρη. Παπαδήμα. Τοῦς εἰδοποίησα διὰ τὴν κατάστασιν προφορικῶς, καὶ παρακάλεσα τὸν Φεσόπουλον νὰ βαδίσῃ δεξιὰ μου, τὸν δὲ Ταγ/ρχην Παπαδήμαν ν' ἀκολουθήσῃ ὡς πρότερον ἐν τῷ κορμῷ τῆς Ἐμπρ/λακῆς, ἀφ' οὗ ἀνασυντάξῃ τὸ Τάγμα του, διότι ἦτο καὶ αὐτὸ ἀκόρη ἐν ἀνωμαλίᾳ οὐχὶ ἀξιωματικῇ. Ἐκείνην τὴν στιγμὴν βλέπω τὸν Ἐπιτελῆ Ὑπολοχ. Καλογεράν, καὶ τὸν ἐρωτῶ: "κατὰ ποῦ θὰ βαδίσωμεν διὰ τὸ Ῥάχοβον; διὰ μεταξῶ ἢ διὰ Δελίνου;" Διότι πρὸ ἐμοῦ ἔβλεπον τὰ 2 αὐτὰ χωρία. Ἀναχωρήσας δ' ἐκ Γιαννωτῶ τὴν 5, ὥρ. 30' τῆς 9ης Ὀκτωβρίου τοῦ 1912, δέν ἔλαβον οὔτε τῆς ΙΥ Μ/ρχίας, οὔτε τοῦ βου Μεζ. Συντ/ματός μου Διαταγὴν ἐπιχειρήσεων μὲ δρομολόγιον ἀκριβές, ἀλλ' ἕνα ἐγχαρῖον ἑλληνα δόγηδόν καὶ τὸν χάρτην μου. Ὁ δὲ κ. Ἰ. Καλογεράς, ἕνα ἀναδυθῆν ἐκ τοῦ βυθοῦ τοῦ κυρίου Σώματος, ἐν τῷ ὁποίῳ εἶχε καταποντίσῃ τὸ Ἐπιτελίον τῆς μεραρχίας του καὶ ἑαυτὸν σὺν τῷ μεράρχῃ του, εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῶν γεγονότων παρ' ἐμοῖ, καὶ πολὺ μετὰ τὸ πῦρ, ὅπερ, ὡς γράφει, ἦκουσαν, προερχόμενον ἐκ Μόκρου, ἐχρειάσθη 2 1/2-3 ὥρας, ἦτοι μοὶ ἐνεφανίσθη περὶ τὰς 11 ὥρ. - 11,30' ὥρ., διότι εἰς τὸ τόσοον τραχὺ ἔδαφος ἦτο ἀδύνατον νὰ καλπᾶσῃ! Καὶ ὅπως, γράφει εἰς τὸ ἐν λόγῳ φύλλον: ἔσπευσα.... ἐν καλπαορῇ !!, ὅπερ ἀνακριβές, ἔτι δὲ καὶ ἀδύνατον.... καὶ τοῦτο, καθὼς.... ἀφύσικον !!..... Ἴδού δέ, πῶς ἐννοῶ ἐγὼ τοὺς διαφόρους ἠγήτορας ἐν πορείᾳ: τὸν τῆς Προπομποῦ τοῦλάχιστον μεταξὺ τῶν ἀνιχνευτῶν, τὸν τῆς κεφαλῆς Ἐμπρ/λακῆς πρὸ τῆς Προπομποῦ (ἐκεῖ ἤμην ἐγὼ τὴν 9 ὥρ. τῆς 9/10/1912), τὸν Διοικητὴν τῆς Ἐμπρ/λακῆς μεταξὺ Προπομποῦ καὶ κεφ. τῆς Ἐμπρ/λακῆς, τὸν Μ/ρχον (ἢ τὸν Διοικητὴν τῆς οἴκας δῆποτε φάλαγγος), ἐκί κεφαλῆς τῆς κεφ. τῆς Ἐμπρ/λακῆς. Ἔνα δ' ἐπιτελῆ Ἀξιωματικόν μετὰ τοῦ Μ/ρχιακοῦ Ἰππικοῦ ἐν οἴφδῃποτε ἐδάφει.

βον) 'Ο κ. 'Ιω. Καλογεράς ἐν συνεχείᾳ γράφει: " Ἄντελήφθημεν, πόλις ἐφθάνα-
μεν πρὸς τὸ χωρίον Μόκρον, ὅτι περίπου ἐχθρικός λόχος ἐτρέπετο ἀτάκτως εἰς
φυγὴν πρὸς τὸ χωρίον Γλύκοβον (δηλ. εὐθέως πρὸς Α.), καὶ ὅτι τὸ Τάγμα Κεφαλή
'Ερπρ/λακίης (δηλ. ἐγώ, ὁ αἰωνίως μάχιμος καὶ μαχητὴς ἀπὸ τοῦ 1897, ὁ καὶ 1ος
δέ τῆς ἐν Παρισίοις ἑλλην. ὀμάδος μας) κατεδίωκε τοὺς υποχωροῦντας... ἐκκλί-
ναν τῆς πρὸς Μεταξᾶ (!!!) κατευθύνσεώς του! " Πρὸς Θεοῦ! Ἐνταῦθα ὑφίστα-
ται ὁ δυστυχὴς κ. 'Ιω. Καλογεράς μίαν τρομερὰν παραίτησιν ἢ ἀληθοσύνην ὁ
παντλήρων!!.. Διότι: " Ἄν ἐξέκλινα ἐγώ ὄντως ἀπὸ τὸ ἄνυπαρκτον, ὡς προεῖπον,
δρορολόγιον, καὶ ἐβάδιζον εὐθέως πρὸς Α., ἦτοι πρὸς Γλύκοβον, ὡς ἀνακριβέστα-
τα ἰσχυρίζεται ὁ κ. 'Ι. Καλογεράς, ὅτι ἔφευγεν ὁ ἐχθρικός λόχος, ὅν δῆθεν ἐγώ
ἐδίωκον, ἐν τολαύτῃ περιπτώσει θά ἔπιπτεν οὗτος εἰς τὰ πυρά, ἢ εἰς τὴν αἰχ-
μαλωσίαν ὀλοκλήρου τοῦ Τάγματος Παπαδήμα σὺν τῷ οὐλαρῷ τοῦ Γ. Φεσοπούλου,
οὔτινες ἐκινούνητο δροραίως καὶ δραστηρίως ἄνευ πυρῶν, ἀκριβῶς εἰς τὰ δεξιὰ
μου, ἦτοι πρὸς Α. ^{μῶν} ἡγουν μεταξύ ἐμοῦ καὶ Γλυκόβου, καὶ μὲ διεύθυνον πρὸς Β.
'Ἰδοὺ δέ ὅθεν καὶ ἡ πραγματικότης: Ἐγώ κινούμενος πρὸς Β. Α. τοῦ Μόκρου κα-
τὰ πτέρναν τοῦ ἐχθροῦ, ἐστάθην εἰς τὴν διχάλωσιν τῶν ὁδῶν πρὸς Μεταξᾶ καὶ
πρὸς Δέλινον, χωρὶς παντάπασιν νά ἐκκλίνω οἷας δῆποτε κατευθύνσεώς μου
(ὅπερ πλάσμα παθολογικῆς νοσοῦσης φαντασίας τοῦ ἐγωκαθοῦς 'Ιω. Καλογερά,
κλπ.) καὶ ἠρώτησα τὸν κατόπιν ἑορτῆς ἀνακύψαντά μοι ἐκ τῆς τοσαύτης ἐν
τῇ ἀψιμαχίᾳ ταύτῃ ἀφανείας τοῦ 'Ιωάν. Καλογερά : κατὰ ποῦ νά διευθυνθῶ;...
πρὸς Δέλινον, ἢ πρὸς Μεταξᾶ ; Οὗτος προσεποιήθη... κατὰ κληξίν διὰ τὴν
ἐρώτησίν μου, διότι εἶχεν ἀνάγκην νά ἠρωσοποιηθῆ ἔξω τῶν κινδύνων καὶ τοῦ
πυρός!!... ἤγνοοῦμεν δ' ἀμφότεροι, τὴν στιγμὴν ταύτην, ὁποῖα δόξα ἀνέρε-
νε ἐμὲ ἐντὸς τῆς σήμερον καὶ μετὰ τινὰς ὥρας, καὶ ὁποῖος ἐξευτελισμὸς
αὐτόν τε καὶ τὰ ἐπιτελεῖα τῆς ΙΥ Μ/ρχίας καὶ τοῦ Βου Πεζ. Συντ/ματος !!
Φεῦ!!... Ἐγώ ὄρωε τὸν ἐψυχολόγησα. καὶ τῷ ἀπήντησα: " Κατ' ἐμέ, θά ἐχάρασ-
σον τὸ δρορολόγιον διὰ Δελίνου καὶ πρὸς Καλδάδες (μὲ μίαν ρόνιμον Πλαγιο-
φυλακίην ἐξ 1 Τάγματος πρὸς Α. τοῦ χωρίου Μεταξᾶ) καὶ πρὸς Ῥάχοβον. Ὑρεῖς
δέ, ἡ Μεραρχία, ὀρίσατε, τί θέλετε ; κλπ." καὶ τότε οὗτος ὤρισεν τὸ δρορολό-
γιον πρὸς Μεταξᾶ ὀλοκλήρου τῆς ΙΥ Μ/ρχίας, ὅπερ, κατ' ἐμέ, ἦτο οἰκτρόν ἀντιε-

πιστηρονικόν λάθος έν όρεινή χώρα, κλπ. Προχωρώ όπως προς μεταξά, και μετ' όλίγον δέχομαι πυρά έκ της δυοτικης αυτού παρυφης. Τάσω 1-2 λόχους επί του χείλους χειμάρρου τινός εκεί, και διατάσσω τόν ούλαρόν του Γ. Φεσοπούλου νά διασταυρώση τά πυρά του μετά των λόχων μου τούτων, ανερχόμενος έφ' ύψηλου τινός λόφου κειμένου προς ΝΔ. του μεταξά, όπερ και έπραξεν ούτος τάχιστα και λίαν άξιεπαίνως. Έγώ δ' επί κεφαλής των 2 άλλων λόχων μου, καταλήως τεμνομένων και κρυπτομένων κλπ., άναρριχώμαι δυσκολότατα, καθό επί λίαν όλισθηρών κλιτύων όρων, επί τό χωρίον μεταξά, όπου ειςβάλλω μετά 1 ώραν περίπου, και έκ του ουστάδην οιδήρφ, εκδιώκων τόν έχθρόν προς Α. και προς ΒΑ. του χωρίου μεταξά. Πολύ δέ πριν άρχιση και ή όρυσίς μας αυτή, έξηφανίσθη ό Ι. Καλογεράς, όν δέν έπανεΐδον ή αύριον, 10ην Οκτωβρίου 1912, περί 13 ώρ.!!!... ήτοι μετά 25 ώρας ώρας, έξω αυθις παντός πυρός και κινδύνου! (Όχι τόν έπανεΐδον και άπόψε τήν 22 ώρ. της 9/10/1912 καταπεποντισμένον εις βαθύ σκότος και άπόγνωσιν μετά του Μ/ρχου του και του έπιτελείου της ΙΥ Μ/ρχίας έν τινι έρειπίφ έρημοκκλησιού τινός προς Ν. του Ραχόβου, οϊκτρά... ψυχικά... ράκη!!! - όρα κατωτέρω -).

σον) Γράφει ούν τοίς άνω ό Ι. Καλογεράς μεθ' όλης της χριστιανικης εύουνης όρισης του: " Παρεκαλέσαμεν τόν Διοικ. Έμπρ/λακης Συν/ρχην κ. Καρπάνην νά όρίση έτερον Τάγμα ως κεφαλήν Έμπρ/λακης, και ώρισεν ως τοιαύτο τό υπό τόν κ. Ταγ/ρχην Χριστόπουλον νά βαδίση προς μεταξά, τόν δέ Διοικητήν της Μοίρας κ. Παρνασίδην νά μης διαθέση τόν τότε ύπολ/γόν κ. Στ. Μαυρογέννην, όπως ειδοποιήση τόν Ταγματάρχην (ήμην δέ μόνον λοχαγός, όπερ και τοϋτο λησρονεί ό δυστυχής Ι. Καλογεράς, και διώκουν ως τοιοϋτος τό ΙΙΙ/βου Π.Σ.) κ. Πραντούναν νά πάσση τήν καταδίωξιν (τάς τοιαύτας παρακρούσεις οί φρενολόγοι καλοϋσιν "εμμόνους ιδέας, παραισθήσεις, παρακρούσεις, παραληρήματα") και ν' άκολουθήρη τά έτερα δύο Τάγματα της Έμπρ/λακης!!!!... ή θεέ μου! Τί πρώτον, τί δ' ύστατον νά διαψεύσω !!;... Ούτε αντικατάστασις μου διά Τάγματος Χριστοπούλου έγένετο, ούτε ύπολ/γόν Σ. Μαυρογέννην είδον, ή ήκουσα, - έχω δέ νά τόν ιδω από τότε που ήτο Εύελπις και έγώ ήμην Έπολοχαγός -

οὔτε τό Τάγμα μου ἐστάλη ὀπισθεν τῶν 2 ἄλλων τοῦ Βου Πεζ. Συντάγματος!!!...
οὔτε κριστόπουλος ἢ καρπάνης ἐκινήθησαν, ὡς παραφρόνως οὗτος γράφει.....
Κάθε ἄλλο! Ὅπως τούναντίον μάλιστα ! καί ἰδοῦ πῶς: 'Αφ' οὗ, ὡς ἄνω, κατέλα-
βον τό χωρίον μεταξῶ, διέταξα τόν λόχον μου τοῦ ἀειμνήτου λοχ. Δην. Χρυσο-
ράλλη νά διώξῃ τόν φεύγοντα ἐχθρόν πρός 'Α. τοῦ χωρίου, οἱ δέ λοιποὶ λόχοι
μου νά συγκεντρωθοῦσι πρός Β. καί ἔξω του μεταξῶ. Ἐν τῇ μεταξύ τούτῳ, δηλ.
περί 13 ὥρ. 30' - 14 ὥρ. ἀφίκετο ὁ Γ. Φεσόπουλος καί τό Τάγμα 'Αγης. Παπαδόηρα,
ἅτινα διεδτάχθησαν ν' ἀντικαταστήσωσι τόν λόχον μου τῆς καταδιώξεως τοῦ ἐχ-
θροῦ πρός 'Α. τοῦ μεταξῶ. Τάξας δ' ἐγώ τόν λόχον τοῦ Δ. Χρυσοράλλη ὡς Προπορ-
πόν μου, καί τοῦς λοιπούς 3 λόχους μου ὡς κεφαλῆν τῆς Ἐμπροσ/λακῆς, καί
συνοδεία τοῦ Δημ. Χρυσοράλλη καί τινων λοχαγῶν μου ἐκινήθη ἐπὶ τῆς ἡμι-
ον. ὁδοῦ πρός Ῥάχοβον τῆν 14, 30' ὥρ. περίπου, ἐπὶ κεφαλῆς τῆς Μ/ρχιακῆς
ἡμιτλαρχίας (διά τί ὄχι ; ὅποιος βλέπει καλά, νικᾷ ἀσφαλῶς !!...) οὖν τῇ
'Αλ. Π. Μάνη. Μετά πορείαν 1, ὥρ. 30' - 1 ὥρ. 40' βλέπομεν μακρὰν μας καί πρός
Β-ΒΑ., ἐπὶ τῆς ἀραξιτῆς ὁδοῦ Σερβίων-Λαζαράδων, καί πρός Δ. τοῦ χωρίου καλδά-
δες, 2 διακεκριμένας ἰσχυράς ὁμάδας ἐχθρικοῦ πεζικοῦ (ταρπούρια ; λόχοι;).
Ἐχεδὸν ὅλοι οἱ περί ἐρέ ἐπιμένουσιν, ὅτι εἶναι αὗται 2 Τάγματα Ἑλληνι-
κοῦ πεζικοῦ!! Μόνον ἐγώ ἐπιμένω, ὅτι εἶναι αὗται 2 ταρπούρια τουρκικοῦ πε-
ζικοῦ, ἅπερ ἀμφιταλατεύονται νά βαδίσωσιν, ἢ μὴ, καθ' ἡρῶν. Ἐγὼ δέ παρά τὰς
συμβουλὰς τοῦ ἀειμνήτου Π. Μάνου, ὅπως μείνωμεν ἐκεῖ εἰς τὰς πετρώδεις
δυτικὰς κλιτῆς τοῦ Σαρανταπόρου πρός... ἄρυναν!, ἀναρένοντες νά μᾶς ἐπιτε-
θῇ ὁ ἐχθρός, κλπ. ", ἀναφωνῶ: "Ὅχι! δέν ἐγεννήθη ἐγὼ διὰ τοιαύτην ἄρυν-
ναν ! θά κατέλωμεν εἰς τό ὄρατον ἐκεῖνο ὑψίπεδον, ἔξ οὗ θ' ἀναφανῇ μετ' ὀ-
λίγον ὁ ἐχθρός, καί θά τῷ ἐπιτεθῶμεν, ἵνα μετρηθῶμεν στήθος πρός στήθος!"
καί διατάσσω τὰ ἔξης: Ὁ μὲν λοχ. Χρυσοράλλη νά μεταβῇ τάχιιστα εἰς τόν
τελευταῖον λόχον μου, τοῦ Ἰπολ. Γ. Μοναστηριώτου, ὅν νά διατάξῃ, ὅπως ἀρέ-
σως καί βαγδαίως κατακρηνησιθῇ πρός Δελίνον, καί ἐκεῖθεν ἀναπτυχθῇ ἐπὶ ἐ-
λαφρῶν τινων λοφίσκων πρός ΒΑ. τοῦ Δελίνου (ἐνθα τουφωτὰ τίνα δένδρα)
πρηγῆς καί ἀθέατος, ἕτοιμος διὰ πυρὰ κατ' ἐχθροῦ πρός ΒΑ., μόλις ἀκούσῃ ἰ-
δικὰ μας πυρὰ, κλπ., οἱ δέ λοιποὶ 3 λόχοι μου, νά κατακρηνησιθῶσι καί οὗ-

τοι (κουτροβαληδόν) πρὸς τὸ ὑπὸ τοὺς πόδας μας ῥηθέν πρὸς Β-ΒΑ ὑψίπεδον, δι' οὗ διήρχετο ἢ πρὸς Ῥάχοβον ἡμιονική οδὸς μας, ὃ δ' ἔλ. Π. Μάνος νά κρύψῃ τοὺς ἰκπεῖς του εἰς τὸ βάθος χαράδρας, ἦν συναντῶμεν ἀρέσως πρὸς Ν. τοῦ ἐν λόγῳ ὑψίπεδου. Ταῦτα πάντα δ' ἐξετελέσθησαν διὰ κεραυνώδους ταχύτητος. Ἐγὼ δὲ σπεύσας ἄνικπος εἰς τὸ θαρνῶδες αὐτὸ ὑψίπεδον, συντάσσω καὶ ἀναπτύσσω τὸν λόχον τοῦ ἀνδρείου καὶ ἐνδόξου ἔκτοτε Ἡρώος Δημ. Χρυσομάλλη, ὃν καὶ κατευθύνω τάχιστα πρὸς τὸ ΒΔ. χεῖλος τοῦ ὑψίπεδου μέ ἀποστολήν ἀκατασχέτου ἐπιθέσεως κατὰ τοῦ ἀναρριχωμένου πρὸς ἡμᾶς, καὶ μηκέτι ἀναφανέντος, ἐχθροῦ, ἕτερον δὲ λόχον, τὸν τοῦ ἐπίσης ἀνδρείου καὶ ἐνδόξου Ἡρώος Ν. Καρτσινοῦ, σὺν τῷ ἔλ. Π. Μάνῳ, κατευθύνω πρὸς Ῥάχοβον, ὁπόθεν ἐπήρχοντο κατ' ἔρον 2 ἄλλα ἐχθρικά ταρπούρια καθ' ὄρολογίαν 2 ἐλλήνων ποιμένων. Καὶ ἀνασυνέτασσον ἤδη τὸν τελευταῖόν μου λόχον τοῦ μακαρίτου νῦν Δοχ. Κων. Δυρπεροπούλου, δι' ἐφεδρείαν μου, ὁπότε συνέβησαν τὰ ἐξῆς κωμικοτραγικά: Ἐκούω ὀπισθέν μου - ἄρα ἴσως 6 ὄρ., 30' - τὸν φίλτατόν μου καὶ ἐνδόξον Ἡρώα Δοχ. Χρ. Τσολακόπουλον ἢ Ῥέμπελον, Ἐπ/οτήν τοῦ βου Πεζ. Συν/ματος, νά κραυγάζῃ: " Ποῦ εἶναι ὁ Δοχ. κ. Πραντούνας ; ἔρχομαι νά τῷ ἀφαιρέσω τήν διοίκησιν, διότι διέλυσε τὸ Τάγμα του 3ην ἤδη φοράν !" (μία τοῦ Μόκρου, μία τοῦ Μεταξᾶ, καὶ μία τώρα ἐδῶ!.. τὸ ἀψιμαχεῖν μέ πρωτοβουλίαν καὶ θάρρος εὐθύνης ἐντὸς τῆς ἀποστολῆς μου, καὶ τὸ θριαμβεύειν μάλιστα, ἤρχισαν νά ὑποκινῶσι τὸν πράσινον φθόσον τῶν φυγοκινδύνων, φιλοζῶων, κλπ. ὡς φαίνεται...). Δέν ἐπρόφθασα ὅμως καλὰ - καλὰ νά τῷ ζητήσω ἐξηγήσεις, καὶ νά τῷ δώσω δριμείας τοιαύτας, ὁπότε ἐξ ὄλων τῶν 3 ἐξορμηθέντων ἤδη λόχων μου ἀκούονται σφοδρά πυρὰ καὶ ἀκατάσχετα μικρὰ ἄλλατα ἐναλλάξ μετὰ στεντορείων κραυγῶν " Ἐμπρός ", ὡς τοὺς εἶχον διατάξῃ, κατὰ τοῦ μόλις ἀνακύψαντος ἐχθροῦ, σφοδρῶς ἐπίσης βάλλοντος, κλπ.". Ὅριστε, ἀπαντῶ, κ. Ὑπασπιστά, νά μοῦ ἀφαιρέσετε τήν Διοίκησιν !". "Ἐμεινεν ὁ ἀείρνητος ἄναυδος !...".

" Εἶθε πολὺ μακρὰν καὶ ὀπίσω τῶν φυσικῶν θέσεών σας τὰ ἐπιτελεῖα Ἐμπρ/λακῆς καὶ Μ/ρχίας, καὶ διὰ τοῦτο θείσταθε τὸν "πανικόν τῆς ἀποστάσεως", τῷ εἶπον. Πλὴν τούτου δέ, ληρονεῖτε τήν βαθεῖαν ψυχολογίαν τῆς γενικῆς ἀποστολῆς τῆς Ἐμπρ/λακῆς, καὶ πρωτίστως τῆς κεφαλῆς τῆς." μετὰ 10' περί-

που κραυγάζει ὁ λόχος Καρυτεινοῦ - Μάνου: " Ἀπειλεῖται τὸ δεξιὸν μας".
Ὅντως ἡ ταμπούρι Τουρκικὸν ἀπεπειρῆτο ὑπερ^{μέραν}κεντρίν του! Ἀρπάζω τὸν 90ν
λόχον ἐφεδρείαν μου, τοῦ λοχ. Κ. Λυμπεροπούλου, καὶ ρίπτομαι πρὸς τὰ ἐκεῖ,
ἡγούμενος τούτου προσωπικῶς, - οὗτος δ' ἐστὶν ὁ ἰδεώδης ρόλος παντός ἡγή-
τηρος -, ἀλλὰ μετ' ἀφαντάστου ὀρμῆς καὶ ἄνευ πυρῶν, πρὸς Ῥάχορον! Ὁ ἔχθ
θρὸς θραύεται, καὶ φεύγει ἐν πανικῇ, ἀπορρίπτων ὀπλισμοὺς, ἀποσκευάς, ἐξάρ-
τησιν, κλπ. (ὁ ἀείρνητος λοχ. Χρ. Τσολακόπουλος, ἰδὼν πάντα ταῦτα, ἐξηφανί-
σθη πρὸς τὰ ὀπίσω... κατεντροπιασμένος ὁ δυστυχῆς!!). Τὸν διώκω κατὰ πτέρ-
ναν κέραν τοῦ Ῥαχόρου μέχρι τῆς βορείας καρπῆς τῆς ἐκ Σαρανταπόρου ἀρα-
ξιτῆς ὁδοῦ πρὸς Σέρβια, τεθεῖς ἀπὸ Ῥαχόρου μέχρις ἐκεῖ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ λό-
χου Καρυτεινοῦ, διότι, μόλις διέσχισα τὸ Ῥάχορον ἔρριψα πρὸς δεξιὰ μου ἐν-
τός χαράδρας τινός τὸν λόχον Κ. Λυμπεροπούλου, μὲ ἀποστολήν, "ὅπως ἰδρύσῃ
Πρωτοφυλακὴν ἐγγύς τῆς συναντήσεως τῆς χαράδρας ταύτης μετὰ τῆς ἀραξι-
τῆς ὁδοῦ Σαρανταπόρου, συνδεόμενος πρὸς ἀριστερά του, τῇ ἐτόνισα, διὰ μιᾶς
διμοιρίας του μετὰ τοῦ λόχου τοῦ Γ. Καρυτεινοῦ" (καὶ ὅμως ὁ λόχος μου οὐ-
τος παραδόξως ἐξηφανίσθη, φυγομαχῶν ἕνεκα δειλίας τοῦ λοχαγοῦ του μέχρις
αὔριον, 10 Ὀκτωβρίου 1912, καὶ 13 ὥρ.!!!, ὁπότε ἔπαυσεν ἡ μάχη, ἐγὼ δ' ἐπι-
καθήρας *(à cheval)* ἐπὶ τῆς ἀραξι. ὁδοῦ τοῦ Σαρανταπόρου, ἐπὶ τῆς πρὸς Σέρβια
καρπῆς, ἔδρυσα Πρωφυλακὰς μὲ Πρωτοφυλακὰς τούτους λόχους Καρυτεινοῦ, καὶ ἔτι
ἀριστερώτερον τοῦ Δημ. Χρυσομάλλη, πικτούσης τῆς νυκτός, καὶ μὲ μιαν τελευ-
ταίαν προσωπικὴν ἀνδραγαθίαν μου, δι' ἣν μὲ ἐχειροκρότησεν καὶ ὁ ὀπισθέν
μου εἰς ἀπόστασιν ἰδὼν με μακαρίτης *Ἰβάν*, Π. Μάνος καὶ πολλοὶ ἄλλοι αὐτό-
πται. Ἀλλὰ τί εἶχε συμβῆ ὀπίσω μου, καὶ ἐστάλη ὁ ἀείρνητος νῦν λοχ. Χρ.
Τσολακόπουλος, ὁ ἀδελφικὸς μου φίλος, καὶ ἰδεώδης ἦρως; Ἴδου, ὡς ἔρα-
θον τὴν ἰδίαν ἐσπέραν καὶ νύκτα παρά λίσαν ἀξιοπύτων αὐτοπτῶν μαρτύρων,
καὶ τοῦ ἰδίου Τσολακοπούλου, καὶ τοῦ νῦν Μητροπολίτου Καρυστίας κ. Παντε-
λεήμονος Φωστίνη, καὶ ἀπείρων ἄλλων: Τὰ ὡς ἄνω ἐπιτελεῖα, πολὺ ὀπίσω
βαδίζοντα, ὡς φαίνεται, των ἄνω ταχθέντων ὑπ' ἔρου ἰδεωδῶν σημεῖων δρά-
σεώς των ἐν ταῖς πορείαις, καὶ νομίσαντα, ὅτι αὐτὰ εἶναι ἀνώτερα ἐροῦλόγφ
καὶ ἐπιστημονικότητος καὶ κυριαρχίας νεύρων καὶ ὀξυδερκοῦς τακτικῆς ἀν-

τιλήψεως κλπ., έρόρφωσαν τήν αυταπάτην, και ύπέστησαν τήν αυθυποβολήν, ή και υποβολήν του φθονερου 'Ιω. Καλογερῶ, ότι άδίκως τοίς διαταράσσω τον άραϊον και ρωμαντικόν αυτόν στρατ. περίπατόν των, ίσως έκ νευρικότητος πρωτοπείρου!! Είχον δέ ληρομνήση, ότι ο μαχητής και γεννῆται, και είσερχόμενος είς τό πεδίον μάχης ως μαθητής, ανακύπτει αυτομάτως Διούσκοαλος (Μαίτρε...), και ότι πολύ όπίσω, και μακράν των γεγονότων, αυτός και μόνον έννευρίζεται, και όχι ποτέ ο έντός των γεγονότων όρων, όρων και παλαιών!!... 'Ιδόντες θθεν κατακυλιόμενον άτάκτως, διά τό έπιβαλλόμενον τή στιγμή εκείνη κεραυνώδως ταχύ της κινήσεως, επί των πετρωδών κλιτύων προς Δέλινον λόχον τινα του Τάγματός μου μ' έξέβαλον άσφαλως ως παρῆφρονα, διότι ουδεμίαν καν έδέαν είχον της συγχρόνου μάχης! ήθελον δέ νά ξβλεπον παρατάξεις κανονικάς μέ τετράδας και φανφάρ, ως έπι της γραμμικής τακτικής του μαγ. Φρειδερίκου! "Ετοιμοι, δέ ως πάντοτε, και εύκολοι, οι άραθείς και φθονεροί, είς τήν ουκοφάντισιν και τήν έκρηδένισιν πάσης άξίας, ήρξαντο μεταξύ των, είτα δέ και εύρύτερον, κραυγάζοντες: "Αχ τον τρελλόν αυτόν θά μῶς πάρη στον λαιμόν του! Διαλύει πάλιν τό Τάγμα του!" Υπέστησαν δέ τελείαν οραδικήν αυθυποβολήν, και δή τοιαύτην υστερικήν, ώστε ήρξαντο κραυγάζοντες δυνατά προς τον λόχον μου εκείνον, και ποιοῦντες αυτῶ χειρονομίας, όπως επανέλθη άνω, προς τήν επί των κλιτύων τέως ήριονικήν οδόν!!... Εύτυχως όμως διά τήν Πατρίδα και δι' έρέ, όπως μή άποτύχη ο τόσο έντυχως και άκαριαίως συλληφθείς έλιγγός μου ούτος, ο ύπολ. μοναστηριώτης παρεξήγησε και τās κραυγῶν και τās χειρονομίας των, ως διατασσούσας έντόνως, τήν ταχίστην έκτέλεσιν των διαταγῶν μου και της άποστολής του, και, θεία χάριτι, επέτάχυνε τον προς Δέλινον όρόρον του!!, και οστως ευωδώθη τελείως τό άραϊον εκείνο σχέδιόν μου... δι' ο έκτοτε υπερηφανεύομαι, και όπως παρέχω ως υπόδειγμα είς τους διαδόχους μας.. άλλ' όποτος ο έξευτελισμός των, όταν ο Τσολακόπουλος και ο κρότος/της μάχης μου τοίς διηγήθησαν τήν οίκτραν πλάνην των, και πόσον έξετέθησαν είς τό στρατεύμα των !!... Διότι έντός 1 ώρας τό πολύ ολόκληρος ή ΙΥ Μ/ρχία είχε πληροφορηθή τά... χάλια των και τήν δόξαν μου!!... του Ταγ/ρχης Χριστόπουλος, και του Τάγμα μου όπισθεν των 2 άλλων;

κα' Ἰω. Καλογερά; !... καὶ ποῦ Ἰωλ. Σ. Μαυρογέννη; καὶ ποῦ Ἐξέκλινα; ! !... Ποῦ δὲ ἦσο, ὅταν ταῦτα καὶ μόνον ἐγίνοντο καὶ ἐγένοντο; "Ἄν ἦσο μὲν μετὰ τῆς ὁμάδος ἐκείνης τοῦ ἐπιτελείου τοῦ βου Πεζ. Συν/ματος, δὲν ἦτο ἐκεῖ ἡ θέσις σου, ἀλλ' ἐκεῖ σπου ἦμην ἐγώ, δηλ. εἰς τὴν Μ/ρχιακὴν Ἡριτλαρχίαν." Ἄν δὲ ἦσο εἰς τὸ Ἐπιτελεῖον τῆς Μ/ρχίας, ὅπου θὰ ἦτο ἀκόμη πλέον ὁπίσω, ὡς δὲν ὄφειλε, διὰ τοῦτο, ἀγνοεῖς τὰ πάντα, ἅτινα ἄνω ἐξέθηκα, καὶ ἅτινα οὐ διαστρέφεις, ὅπως ὄνειρεῖται ἡ οἰκτρά νοσοῦσα φαντασία σου... φαντασάσθην, ὅτι τότε ἦσο ὁ μὴ ἰδών, καὶ διὰ τοῦτο νῦν εἶσαι ὁ μηδὲν εἰδώς... Σοῦ υπενθυμίζω δὲ, τί γράφουσιν οἱ διάσημοι καθηγηταὶ μᾶς τοῦ μαθήματος Etat-major (= ἐπιτελεῖον) κ. κ. Joules, ὃν ἀσφαλῶς οὐ δὲν ἀνέγνωρες κἄν, ἐν ᾧ ἐγὼ τὸν ἐμελέτησα, καὶ ὁ Nudant περὶ τῶν φυγικινδύνων παρῶν τῶν διαφόρων ἐπιτελείων. Ἰδοῦ: "οὗτοι εἶναι οἱ σάρακες, οἵτινες, ἐν ᾧ ἀδρανοῦσιν ἐπαιοχύντως ἐν μέσῳ τῆς δρᾶσεως, φυγομαχοῦντες, ἐν τούτοις σχολιάζουσι φθονερῶς τοὺς διακινδυνεύοντας ἐνδόξως Ἕρωας, οὓς οὐδέ ν' ἀτενίσωσιν εἶναι ἄξιοι, κλπ. κλπ." Αὐτὸς εἶσαι οὐ τὸ ἐπικίνδυνον παρῶσιτον! - (7ον) Ἡ ἀμέσως ἐπομένη παράγραφος τοῦ βιοδίκου ἤδη παραληρήματος τοῦ κ. Ἰ. Καλογερά, ὀμιλεῖ περὶ ἀνατροπῆς τοῦ ἐχθροῦ ὑπὸ τῆς Ἐρπρ/λακῆς, περὶ ἱππέων τοῦ ἐχθροῦ, περὶ διλοχίας, ἐχθρικής κλπ... Ἀπαντῶ: Οὐδεὶς Τούρκος ἱππεύς ὑπῆρξεν ἐκεῖ! Ὁ μόνος δὲ συμπλακεῖς πρὸς τὸ ἐχθρικὸν πεζικὸν εἰς λόφον, εἰς μεταξῶ, καὶ εἰς Ῥάχορον ἦμην ἐγὼ μὲ τὸ Τάγμα μου καὶ οὐδεὶς ἄλλος (πλὴν τοῦ Γ. Θεοπούλου μὲ πυρὰ του 15' περίπου καὶ μόνον εἰς λόφον πρὸς ΝΔ. τοῦ μεταξῶ). Ἡ περὶ τὴν πτῶσιν δὲ τῆς νυκτὸς ἀνδραγαθία μου, δι' ἣν μ' ἐχειροκρότησεν ὁ Ἰλαρ. Π. μάνος καὶ τόσοι ἄλλοι ἦτο ἡ ἐξῆς: ἔσταρατήραμεν εἰς τὸ τελευταῖον ἄλλα μὲ τὸν λόχον καρυτοῖνου, τὸν διατάσσω νὰ προχωρήσῃ ἐν ἔτι ἄλλα, ἵνα ἐπιλαθίσωμεν τελείως ἄνωθεν τοῦ νοτίου χείλους τῆς καρπῆς πᾶς ἐκ Σαρανταπόρου ἀραξιτῆς ὁδοῦ, ἀλλ' οἱ ἄνδρες του... ἀδρανοῦσιν ἕνεκα τοῦ σφοδροῦ πυρὸς ἀναφανείσων νέων ἀκραίων δυνάμεων τοῦ ἐχθροῦ κατέναντί μας καὶ εἰς 400μ - 300μ περίπου! Τότε ἐγὼ, χωρὶς χρονοτριβὴν καὶ φλυαρίας, δίπτομαι ἐμπρὸς κραυγάζων: "Ἰδοῦ πῶς περιφρονοῦν οἱ Ἕλληνες τὰ πυρὰ τῶν Τούρκων!" καὶ φθάνω 100μ. πλέον ἐμπρὸς πρὸς Β. , πρὸς τὸν ἐχθρόν! Ἀμέσως ὁ λόχος ὁλόκληρος προσῆλθε πλησίον

ρου, δρομαίως καί τόν Έταξα, όπως ήθελον... Ο Μάνος μ' έφώναξε δυνατά νά μεταβώ όπίω, νά μέ ίδη ο Μέραρχας! Τί φοβερόν! Τί παράλογον έπιστημονικώς, πρακτικώς, λογικώς! Αντί νά έλθωιν οι όπίω πρός τά έμπρός, νά μās ίδωσι, νά μās συγχαρώσι, νά θαυμάσωσι τάς φάφνας μας, νά τούς δείξωμεν καί ν' απολαύσωσι τάς κατακτήσεις μας, αντιθέτως μās προσκαλοσσι πρός τά όπίω, διότι καί τήν νύκτα έτι, μή όντων πυρών, δέν θέλουσι νά ένοχληθώιν οι ανιστόρητοι ούτοι βουβιναητις !!! Αλλ' οι νεαροί επιτελείς των τί πράττουσι; πώς άνέχονται τήν τοιαύτην αφάνειάν των; ! - Ω! Έχουσιν φραϊον κουβεντολόγιον μετά μωρολογιών, δηλ." καί ειπα έγω του κ. Αριστ. Βλαχοπούλου καί μου ειπεν ο Αριστ. Βλαχόπουλος, καί άρα έγω ο... σπουδατος ένίκησα!!!" - Ορα κατωτέρω αξιοερήνητον αδράνειάν των καί σιγήν - Απαντώ εις τόν Άγαρ. Μάνον μεγαλοφώνως κι' έγω: "Οχι Οχι! νά έλθουν οι όπισθεν έμπρός! καί όχι ημεϊς οι νιμηταί νά πάμε όπίω! Έγω έχω καθήκοντα έδω ύψηλά, νά ιδρύσω προφυλακάς, νά φροντίσω διά τούς τραυματίας καί νεκρούς μας, διά τροφάς καί πυρομαχικά των έπιζησάντων κλπ." Τήν στιγμήν εκείνην - νύξ ήδη καί όχι πυρά - άκούω φρικτάς, ύστερικάς μερψιμοιρίας, μή ανδρικός, εκεί που κλησίαν μου: " Τί μ' έστειλαν έδω μέ τόν λόχον μου μεσ' στή φωτιά καί στό σκοτάδι!!!; που θά φάμε!; που θά κοιμηθούμε!; ". καί άλλα πολλά φρικτότερα καί δυνατά εις έπήκοον πλήθους πολλού! Ητο αδύνατον νά τόν παρίδω..! Ποιος ειςθε, κε, σετς ο τόσον οϊκτρως μερψιμοιρών, πώς λέγεσθε; τί διοικείτε; που άνίκατε; καί πώς εύρέθητε έδω εις τό Τάγμα μου; τόν έρωτώ. Μου άπαντώ: « Δοξαγός Νικ. Χρυσοσπάτης, άνήκω στό Τάγμα Χριστοπούλου, που κατηυλίσθη έξω από τό Ράχορον, Σημ. δηλ. 1800-1500μ. όπίω μας πρός Ν1! καί μ' έστειλαν έδω μέ τόν λόχον μου για έπικουρία σας!" Τόν διατάσσω « άρέσως ν' άπέλθη, διότι δέν έχω ανάγκην ουδεμιās έπικουρίας, καί δή τοιαύτης μερψιμοίρου καί λιποψύχου! Απέρχεται, θριαμβεύων κτηνωδώς. Τήν στιγμήν εκείνην ακριβως ήκούσθησαν δικαιοάτατοι άνθρωπίνας ψιθύροι, στίς τό Τάγμα μας κατεπονήθη έξαιρέτως από βαθείας αύγης μέχρι βαθείας νυκτός σήμερον μέ πορείαν καί 3 άψιραχίας επί ανατύματος 45 χιλ. διά μέσου τραχυτάτου όρεινου έδάφους, κλπ., καί συνεκως δέον ν' αναπαυθῆ, αντικαθεισώμενον δι' άλλου!// Έγω συγχρόνως μέ τούς ψιθύρους αυτούς διεπυνηθόμην κρυφίως παρά

του επιτελείου μου και του **Ήγάρ**. Π. Μάνου κλπ., ότι, άρακληθείς και έπι-
στρέφων με τό Τάγμα του δ' αείμνηστος **Ήρωσ** Ταγ/ρχης **Άγ. Παπαδήμας**, έφ' ονέυ-
θη έν τῷ σκότει είς τό βάθος τῆς τραχείας εκείνης χαράδρας, έν ἧ πρό 3 ὠ-
ρων άπεκρύψαμεν πρός σιγήν τό **Ήγάρ**. Π. Μάνου, - ὅρα άνωτέρω
3ην άψιραχίαν μας πρό του **Ραχόβου** - υπό έλλοχευόντων φανατικῶν Τουρκων,
και ότι καθ' ὄλην τήν λοιπήν **ΙΥ Μ/χίαν**, σύν τοῖς σχηματισμοῖς της διεσπάρη
παγκός τρομερός!! **Άναγωνῶ** ὅθεν άπό του ὕψους του **Έππου** μου, ἔν μοί ἔφε-
ρον ἤδη πρό 15', τά ἔξης ιστορικά και έμπνευσμένα μου λόγια: "Ὅχι! Ποτέ
δέν θά έπιτρέψω νά φυλάξῃ άπόψε άλλο Τάγμα τό κατακτηθέν τῶν ἡμῶν ἔδαφος!
Αὐτή ἡ τιμή άνήκει μόνον είς ἡμᾶς τοῦς νικητάς!" **Αὐτόδὲ** και έπιστημονικῶς
έπεβάλλετο, αλλά και ἠθικῶς κυρίως διά τās άνω κρισίμους σιγμάς!... Πλεῖ-
στοι ὅσοι διανοούμενοι και ρῆ του Τάγματός μου με συνεχάρησαν ὀλοψύχως,
και ρ' άπεθαύρασαν ἔκτοτε, βαθμοφόρου και άπλοῖ Στρατιῶται, ὡς **παχ.ά** τότε
καθηγητῆς μαθηματικῶν **Σέκερης**, νῦν μέλος **Άνωτ. Έκπαιδ. Συμβουλίου**, **Π. Χρι-**
στακος, **Ψν** Συμβολαιογράφος **Άθηνῶν** κλπ. δι' ένθουσιωδεστάτων έκφράσεων...
Τέλος με άπάγει ὁ **Ήγάρ**. Π. Μάνος μέχρι **Ραχόβου**, ένθα ἡ έφεδρεία μου (**λόχος**
Μοναστηριώτου), οἱ τραυματίαι μου, κλπ. **Έπιθεωρῶ** και τακτοποιῶ# τοῦς
πάντας. Οἱ τραυματίαι έντός της έκκληρίας και άλλων οἰκηράτων... **Άλλά,**
θεέ μου! **Τί** πανδαιμόνιον ἦτο αυτό έντός και περίξ του **Ραχόβου** άπό παν-
τός ὅπλου **Άξ/κούς** και ὀπλίτας; **Έκκυριάρχει** ἔδῶ ὅμως ἡ άπελλις φωνή του
φιλοτιματάτου και ένδόξου συναδέλφου μου και παλαιῦ φίλου **Λοχ. Πυρ/κούκ.**
Διον. Βερέτα, ὅστις έραίνετο τάδε κατά **Μ/ρχου** και **Έπιτελείου**: "**Τί** **Έπιτε-**
λεῖον εἶναι αυτό; **!** και ποῦ εἶναι ὁ **Μέρ/χος** **!**; "**Μ' ἔστειλαν** ἔδῶ νύχτα,
και δέν ἔρχεται ἕνας **Έπιτελής** νά μου δείξῃ, ποῦ νά καταυλιθῶ! κλπ." **Άράττομαι** της εύκαιρίας με πλήρη πρωτοβουλίαν και θάρρος εὐθύνης:
"**Κε** συνάδελφε, τῷ λέγω, εἶμαι **Άξ/κός** του **Έπιτελείου** **!** **Υπό** πῶσάν μου
εὐθύνην σᾶς παρακαλῶ νά με ακολουθήσετε μετά της μοίρας σας **Όρειβ. Πυρ/-**
κού!" **Μέ** ἠύχαρίστησεν ἔγκαρδίως, δοξάσας τόν **Υψιστον**, ὅστις οὐρανόθεν
με κατέπερψε, και με ἠκολούθησεν άρέσως και τυφλῶς. Τόν ὠδήγησα δέ ἔξω
του **Ραχόβου** και παρά τήν **ΝΔ.** προέχουσαν της παρυφῆς αὐτοῦ, ένθα ὕψηλοι

πυκνόφυλλοι κλάτανοι μέ ἄφθονα ὕδατα, καί τῷ συνιστῶ ~~να~~ καταυλισθῆ ἐκεῖ, ὅπερ καί ἐνθουσιωδῶς καί εὐγνωρόνως ἔπραξεν. Ἐγνώρισα καλῶς τά περί 'Ράχου ἐδάφη ταῦτα πρό 3 ὥρῶν, ὅτε κατεδίωκον τόν ἐχθρόν πρός Β. Διέταξα δέν νά ἐκκενωθῆ ἀπό πάντα ὀπλίτην τό 'Ράχοβον διά 1 Διμοιρίας ὡς Στρατον. φυλακῆς τοῦ λόχου ἐφεδρείας μου, ὅπερ καί ἐγένετο ἀμέσως, ὅθεν ὁ λόχος οὗτος νά ἐξέλθῃ, πρός Β. τοῦ χωρίου εἷς τι σημεῖον περί τά 500 μ., ὅπερ ἔδειξα ἰδιοχείρως εἰς τόν ὑπολ. μοναστηριώτην, κλπ. καί τότε μόνον — θά ἦτο 21, ὥρ. 30' — μέ ᾤδήγησεν ὁ ~~Υπαρ~~ Π. Μάνος εἰς τό κρησφύγετον τοῦ Μ/ρχου Κ. Μουχοπούλου σὺν ὀλοκλήρῃ τῷ Ἐπιτελείῳ του!... Ἐν ἀλαλαγοῖς καί ἀποθεώσεϊ μέ ὑπεδέχθησαν πάντες, συγχαίροντές με ἐγκαρδίως, ἰδίως ὁ ἀείρνητος καί εὐγενέστατος φίλος μου Εὐστρ. Πίνας, τότε Ἐπιτ/ρχης τῆς ΙΥ Μ/ρχίας καί Συνδρχης, νομίζω, τότε τοῦ Μηχ/κοῦ, νῦν δ' ἀείρνητος Ὑποστράτηγος, ὁ Μέρ/χος, ὁ Ταγ/ρχης ἢ Ἀντυσυν/ρχης τότε τοῦ Πυρ/κοῦ καί Σύνδεσμος τῆς Στρατιᾶς πρός τήν ΙΥ Μ/ρχίαν Ἀριστ. Βλαχόπουλος, ὁ Ἰω. Καλογεράς καί ἄλλοι πολλοί, οἵτινες μ' ἐνηγκαλίζοντο, μέ κατησπάζοντο, μ' ἐπεθαύμαζον, καί τέλος μέ ἠρώτων διαγαλέοι διαφόρους λεπτομερείας τῶν 3 σημερινῶν (τῆς 9ης Ὀκτωβρίου 1912) ἀποραχιῶν μου, καί ποῦ κυρίως ἔδρυσαν προφυλακᾶς!! Τοῦς ἐξήτησα δέ διαταγᾶς διά τήν αὐριανήν δράσίν μου, καί μοῦ εἶπον, ὅτι δέν εἶχον τοιαύτας, διότι τό Γεν. Στρατηγεῖον εἰς τάς Γεν. Διαταγᾶς καί ὀδηγίας τοῦ ἔδιδεν ὡς ὄνειρῶδες τέρμα τῆς δράσεώς μας διά σήμερον καί δι' αὐριον, 10ην Ὀκτωβρίου 1912, τό 'Ράχοβον!! Ὁ Ταγ/ρχης Πυρ/κοῦ Ἀρ. Βλαχόπουλος ἐπεβεβαίωσε τοῦτο. Τοῖς ὑπέδειξα τότε νά συνδεθῶι — τοῦθ' ὅπερ ἔδει νά εἶχε γίνει, κ. Ἰω. Καλογερά, νεαρέ Ἐπιτελεῖ ΙΥ Μ/ρχίας, ἀπό τῶν ἡμερησίων ὥρῶν ἤδη — δι' ὀπτικῶν μέ τό Γεν. Στρατηγεῖον καί νά ζητήσωι διαταγᾶς! Μοί τό ἀπέκρουσαν, εἰπόντες μοι, ὅτι εἶναι ἀδύνατον, καί ὅτι ἀγνοοῦν, τί ἀπέκαρ μέ τό νότιον μέτωπον τοῦ Σαρανταπόρου!! Εἶχον ὅλοι τό ὕψος κατηφές, περίλυπον, καί ἔντροπον, κανικόβλητοι, καί τόσοον μάλιστα, ὥστε, ἐπειδὴ ἐγὼ ὄμιλον μεγαλωφῶνως, μέ ἰκέτευσαν οὕτω: "Μή, πρός Θεοῦ! φωνάζεις ἔτσι! δέν κάνει!" — "Μά τί ἐπάθατε ;! " τοῖς ἀπαντῶ. "Τό καταλάβετε, ὅτι τόν συνέτριψα ὀλικῶς

καί ἠθικῶς τόν ἐχθρόν, καί ὅτι τόν κατετρόπωσα δι' ἀπόψε εἰς 4-5 χιλιομ. ἀπόστασιν ἀφ' ἡμῶν τοῦλάχιστον; Τί φοβεῖσθε; μήπως ἀκούση καί θυρώση, ἢ καί μήπως χάσῃ τόν ὕμνον του;!! Τέλος τοῖς ἐζήτησα καί αὐθις ἐγγράφους διαταγᾶς των δι' αὐρίον, τοῦς ἐκαληνύκτισα καί ἀπῆλθον. Ἐξῶθι τοῦ ἐρειπίου των πλήθος Ἀξιωματικῶν καί ἀνδρῶν μέ ὑπεδέχθη, μέ συνέχαιρε, καί μοί ἔδιδε λεπτομερείας περί τοῦ πανικοῦ τῆς Μ/ρχίας μου, βεβαιωθέντος πλέον ἐπιστηρότατα!... Ἡρώτησα, ποῦ κατηλύθη ὁ Συν/ρχης Ἀ.Καρπάνης μετά τοῦ Ἐπιτελείου του, μοί ἔδειξαν σημεῖόν τι μακρυνόν πρός τό ὑψίπεδον τῆς πρός ὄρων ἀψιμαχίας μας, τοῦ ἔπεμψα χαιρετισμούς, καί ἀπῆλθον εἰς τά Τάγμα μου διά Ῥαχόβου. Ἐκεῖ μέ ἀνέμενον οἱ λοχ. Δημ. Χρυσομάλλης καί ὕπολ. Τιρ. Μοναστηριάτης, οὗς παραλαβάνω, καί ἐπιθεωρῶν τροποποιῶ τοῦ πρώτου τά φυλάκια τῆς Πρωτοφυλακῆς του πρός Καλδάδες, εἰς δέ τόν δεῦτερον δεικνύω, ποῦ θά φέρῃ τόν λόχον του 30' πρό τῆς χαραυγῆς, καί ποῦ θά μ' εὔρῃ ἐμέ - ἀπόστασις πρός τά φυλάκιά μας τό πολύ 150ρ. -

Βον) Τό Ἐπιτελεῖον τῆς ΙΥ Μ/ρχίας ὤφειλε νῆν νύκτα τῆς 9ης Ὀκτωβρίου 1912 κατόπιν ἐπιμελοῦς παρακολουθήσεως τῶν διαφόρων μετώπων, μονάδων καί σημεῖων, κλπ. τῆς Μ/ρχίας ὑπό τῶν νεαρῶν ἐπιτελῶν του νά ἐκδώσῃ 3 Γεν. διαταγᾶς, ἐκτός ἄλλων ἐσπευομένων προπαρασκευαστικῶν τοιούτων, ἦτοι: α) Γεν. Διαταγήν τοῦ "ἀβακίου καταυλισμοῦ" τῆς Μ/ρχίας οὖν ταῦς προφυλακαῖς ταύτης, ὅς νά συνδέσῃ, κλπ. β) Γεν. Διαταγήν "διοργανώσεως διοικήσεως πεδίου μάχης" πρός περιουλλογήν τραυματιῶν καί παντοίου πολ. ὄλικου, ταφῆν νεκρῶν, κλπ., καί γ) Γεν. Διαταγήν ἐπιχειρήσεων δι' αὐρίον τήν 10ην Ὀκτωβρίου 1912. Ὑπό πᾶσάν μου προσωπικήν εὐθύνην ἐγώ θά διέτασσω δι' αὐρίον ταῦτα: Ὑπό τήν ἀποφασιστικήν καί δραστηρίαν προστασίαν τοῦ Συν/μοῦ μου ὀλοκλήρου (ὄρειβ.) τοποθετουμένου ὑπ' ἐμοῦ ἀφ' ἑσπέρας εἰς καταλλήλους τοποθεσίας κλπ. τό μέν 9ου Πεζ. Σύν(γμα διά τοῦ χωρίου Καλδάδες νά βαδίσῃ πρός κατάληψιν μετά προγεφυρώματος πρός Β. (εἰς 4-5 χιλ. ἀπόστασιν) τῆς ἐπί τοῦ Ἀλιάκρονος μεγάλης Γεφύρας, τῆς πρός Β. τῶν Λερβίων, τό δέ 11ου Πεζ. Σύν/γμα διά Δερβί-καποῦ (βορείου καί νοτίου ἀυχένου του) νά ἐπιτεθῇ πρός

κατάληψιν τῶν Σερβίων. Τό βουγ. Ηεζ. Σύν/γμα μετὰ τήν ἐκ τῶν προφυλακῶν δια-
βασιν τῶν ῥηθέντων Σύν/των νά συγκεντρωθῆ παρά τῇ καρπῇ τῆς πρός Σέρβια
(ἐκ Σαρανταπόρου) ἀραξ. ὁδοῦ μέ 1 Τάγμα του εἰς Καλοάδες, μέτωπον καί μέ-
τρα ἄσφαλείας πρός Β. καί πρός Δ. κλπ. κλπ. ... Οὐδέν ὄρωε ἀτυχῶς τούτων ου-
νέβη!! Διότι... εἴχομεν *tacticiens* Μ/ρχους καί ἐπιτελεῖς τῆς ἐποχῆς τοῦ
Ευρωπαϊκῆ καί τοῦ Μπαζαίν!!... ἄλλά, πρός Θεοῦ! τὰς 2 πρώτας ἐκ τῶν 3 ὡς
ἄνω διαταγῶν τῶν ἐπί τέλους ἡδύνατο νά τὰς ἐκδώσουν τάχιστα, μέχρι τῆς
22 ὡρ. τό πολύ! Διὰ τί δέν τὰς ἐξέδωκαν; Ἡ παχυλή ἄγνοια Ἐπιτελική, ἢ
ἐγκληματικὴ ἀρέλεια! Διότι αἱ 2 αὐταὶ διαταγαὶ ἀφέφρων ἐντελῶς τήν ἐσω-
τερικὴν κίνησιν (*la cuisine interieure*) τῆς Μ/ρχίας. Ἡ δευτέρα (β.) δέ
ἰδίᾳ ἦτο ἀπαραίτητος, διότι εἰς τήν πολύνεκρον μάχην τῆς αὔριον, 10^{ης} Ὀ-
κτωβρίου 1912, ἀγνοοῦσαι αἱ ὀπισθεν ἡρῶν φίλιαὶ μονάδες, ὅτι ἐραχόμεθα
τόσον ἔμπροσθεν καί μακρὰν αὐτῶν, μᾶς ἔλαβον διὰ πυρῶν εἰς τὰ νῶτά μας,
καί πολλόν τῶν ἀνδρῶν μου ἐθανάτωσαν οὕτω, πλείστους δέ ἐτραυμάτισαν!
Τὰ ἀκούετε αὐτά, κ. κ. Κωνστ. Μοσχόπουλε, καί Ἰω. Καλογερά; αὐτά εἶναι τὰ
ἔργα σας, τὰ σοβαρά, τὰ ἐπιτελικά!!... Ὡς ὑπενθυρίζω καί αὐθις τί γράφου-
σι περὶ τῶν ἀδρανῶν καί ἀσῆμων παρασίτων καί σαράκων τῶν Ἐπιτελείων οἱ
διδάσκαλοι Συγγραφεῖς πῆς Ἐπιτελικῆς ἐπιστήμης *Soulozges*, καί *Kudant*, οὗς κα-
ταγγέλλουσιν ὡς κυβερνοτολογοῦντας καί σχολιάζοντας (*critiquant*) τοὺς ὀρῶν-
τας συναδέλφους των!" - "Καί εἶπερ εἰς τοῦ κ. Βλαχοπούλου, καί σοῦ εἶπεν
ἐσένα ὁ κ. Βλαχοπούλος... καί ἄρα ἀπό ἐσένα καί ἀπό τόν κ. κ. Μοσχόπουλον...
ἐπάρθηκεν ἡ ἐθνική! πρός Θεοῦ!"... Μακρὰν δέ τοῦ νά ἐκφράσητε τόν θαυμασμόν
σας καί τήν εὐγνωροσύνην σας διὰ τόν κρῆτιστον καί μοναδικόν ἠρωα καί
θριαμβευτήν Νίκης τῶν 2 ἡμερῶν αὐτῶν, 9^{ης} καί 10^{ης} Ὀκτωβρίου 1912, μικροῦ
δεῖν τόν παρουσιάζετε καί ὡς ἀξιόποινον!!... Ἴδου ἔντιμος συνειδητοῖς τῶν
ἀκάπνων καί φιλοζῶων φυγομάχων καί ἀναξίων καί ἀνικάνων ἐπιτελῶν καί με-
ράρχων τούτων!! (Ἔρα ἀναιοχυντίας καί ἱεροουσίας των εἰς τόν Ἐλεύθερον Ἄν-
θρωπον τοῦ 1931) ... (ἔστ' ἐκ τῶν μετ' ἀραξ. ὁδοῦ Σαρανταπόρου καί Σαρανταπόρου
909) Περί τό μεσονύκτιον, 24 ὡρ. 15^{ης} τῆς 10^{ης} Ὀκτωβρίου 1912, ἀκούονται
κιλυνοῦμενοι τροχοὶ Πυρ/κοῦ ἐπὶ τῆς ἀραξ. ὁδοῦ ἐκ Σαρανταπόρου ὁδοῦ πρός

Σέρβια καί παρά τά 100ρ. νοτίως τῆς ἐκεῖ ὀρθίας καρπῆς ταύτης. Τό πεδινόν
τοῦτο πυρ/κόν ἦτο τοῦ ἐχθροῦ, φεύγοντος ἐκ τῆς νοτίας ἐξόδου τοῦ Ζαραντα-
πόρου. Τό ἄκρον δεξιόν μου φυλάκιον τοῦ ἐνδόξου Ἡρώος Ἐπιλοχίου Μαρινά-
κη (νῦν Ταγμαρχοῦ ἐ.ἀ. εἰς Θεσ/νίκην) τοῦ λόχου τοῦ Ν.Καρυτσινοῦ τό ἀντι-
λαρβάνεται καί βάλλει πρῶτον, καί τό ὑποδέχεται εὐθύς ὀλόκληρος ὁ λόχος
του διά σφοδρῶν πυρῶν ἐξ ἐγγυτάτης ἀποστάσεως, μέχρι τῆς χαραυγῆς ἀχρη-
στοῦται αὐτό τελείως, φονευθέντων καί τραυματιοθέντων πλείστων ἀνδρῶν καί
ἵππων του, μέ λάφυρά μας 36 πεδινά τηλεβόλα, ἄφθονα βλητοφόρα, ἄφθονα
ἄλλα πολεμικά εἶδη, ὡς καί 200 ζεύγη ἐνδροριδῶν (μπόταις μέ χακί - δέρμα)
Πυρ/λητῶν ἐλατῶν, ἵπποι θαυράσιοι ζῶντες, κλπ. κλπ. ὁ θρίαμβός μας ἦτο πλή-
ρης. Ὁ λόχος μου ὅπως τοῦ λοχ. κων. Λυπεροπούλου... ἄφαντος ἀπό χθές!! περί
τὴν β. ἡμ. τῆς 10/10/1912 ἐν μέσῳ σφοδροτάτων ἐκατέρωθεν γενικῶν πυρῶν τῶν
λόχων μου 100ρ (Ν.Καρυτσινοῦ) καί 110ρ (Δ.Χρυσομάλλη) καί τοῦ ἐχθροῦ, ἀπο-
στέλλω τόν Ὑπασπιότην μου Ἀνθ/γόν Φίλ. Βῦκον (νῦν Ὑποστρ/γον) εἰς τόν
Μ/ρχον, ὅπως τόν πληροφορήσῃ, ὅτι βαλλόμεθα σφοδρῶς διά πυρῶν πεζ. ὑπὸ ἄκ-
ραίων νέων ἐφεδρειῶν τοῦ ἐχθροῦ, καί τί διατάσσει διά σήμερον; Ἐπί πλέ-
ον τά λάφυρά μας κλπ. κλπ. Ποῦ ἦσο ἀπρηχολημένος, κ. Ἰ. Καλογερά, οὐ καί
ὁ Μ/ρχός μου, καί τό ὑπόλοιπον Ἐπιτελεῖδόν σας; Ποῦ; ποῦ; ποῦ; πρὸς
θεοῦ!;!! θέλετε τώρα τὴν ἀπάντησιν τοῦ κ. Κ. Μοσχοπούλου, τοῦ Διοικητοῦ
τῆς 15 Μ/ρχίας, τῆς " σιδηρᾶς ", τῆς " πτερωτῆς " κλπ. τῶν κ. κ. Δημο-
σιογράφων; Ἴδου ἔγγραφον σημεῖωμα πρὸς με μέ τὴν ὑπογραφήν του: " Ἀρυνα!
Τό ἀνέγνωσα ἐνώπιον ὄλων τῶν Ἀξιωματικῶν μου, ὥστε δέν θά τό ἀρνηθῆ πο-
τέ κανείς. Ἀλλά ἔξεύρετε τὴν κρισιμωτάτην ἐκεῖνην στιγμήν τῆς πανικολή-
πτου Μ/ρχίας καί τοῦ πανικολήπτου Ἐπιτελείου τῆς τί ἐσῆραινεν αὐτό τό
" ντόλτος φάρ νιέντε "; Τέλειος ὄλεθρος μας! Διότι αὐτοί οἱ 1000 -
2000 νέοι ἐχθροὶ πεζοί, εἴαν παθητικῶς θά ἠρυνώμεθα, θά μᾶς κατέρριπτον
τό ἠθικόν, θά ἀνερρίπιζον καί θά ἐνίοχον τό ἰδικόν των, καί ἀλλοίμονόν
μας!!!.. θά μᾶς ἐνέπνεον πανικόν μετ' ἀκρατήτου φυγῆς!! κλπ. Ἀστραπιαίως
ὄθεν καί βαθέως ψυχολογήσας τὸ ἠθικόν καί ἐπιστημονικόν κατάμτημα τῶν

μοιραίων αὐτῶν Μ/ρχου καὶ Ἐπιτελείου του, ἀναφωνῶ, πρὶν προφθάσουν νὰ ἀν-
ταλλάξωσιν ἐμπαικτικά κατ' αὐτῶν βλέμματα οἱ Ἀξ/κοί μου: "κοι, ξέρετε ποῖα
ἄμυνα εἶναι ἡ καλλιτέρα !; - ἢ ἐπίθεσις, ἢ ἀκατάοχος καὶ ἢ λυσσώδης !
Αὐτὸ ἐννοεῖ καὶ τὸ σημεῖωμα τοῦτο" — ὅπερ ἔοχισα ἐν ἐξάλλῃ ἀγανακτῆσαι ἀρέ-
σως". — " καὶ διὰ τοῦτο διατάσσω ἄμεσον ἐπίθεσιν οὕτως: Ὁ μὲν λόχος
τοῦ Δ. Χρυσοράλλη, ἐξορμῶν ἐκ τοῦ φυλακίου Μαρινάκη (ἄρα τῇ χαυραυγῇ τὸν
εἶχον ἀνακαλέσῃ καὶ συγκεντρώσῃ πρὸς τὰ ἐκεῖ, καθὼς ἐξαφανισθέντος ἐκεῖθεν
τοῦ λόχου τοῦ δειλοῦ λοχαγοῦ Κων. Λυμπεροπούλου), ἐπιτεθῆνται κατὰ τοῦ
βορείου τμήματος (κλιτύων καὶ αὐχένος) τοῦ Δερὶρ-καποῦ ὁ δὲ λόχος καρυ-
τσινοῦ ὑπὸ τὴν προσωπικὴν προήγησίν μου — τὸ ἀκούτε, κ.κ. παρὶαι τοῦ Ἐπι-
τελείου τῆς ΙΥ Μ/ρχίας ; —, κατακρημνιζόμενος ὁλόκληρος ἐπὶ τῆς ἀραξ. ὁδοῦ
θὰ ἐξορμήσῃ ἐκ τῶν ἤδη δύο ἄλλων φυλακίων του κατὰ τῶν 2 βορείων καὶ χα-
μηλοτέρων ἀντερεισμάτων τοῦ Δερὶρ-καποῦ, ἀρέσως πρὸς ἀριστερὰ τοῦ λόχου
Χρυσοράλλη. Γεν. Ἀποστολὴ ἀμφότερων : Ἀνατροπὴ καὶ κατατρόπωσις τοῦ ἐ-
χθροῦ εὐθέως πρὸς Ἄ. — Ὁ λόχος τοῦ Τ. Μοναστηριώτη (εἷς ὃν ἔδωκα καὶ ἄρα
τῇ χαυραυγῇ προφορικᾶς ἐπὶ τόπου διαταγὰς λεπτομερεσιτάτας μέχρις ἀηδίας,
κλπ.) θ' ἀκολουθῇ πιστότατα εἰς καταλλήλους ἀβλήτους σχηματισμοὺς καὶ εἰς
ἀπόστασιν 200 μ. - 300 μ. τὸ πολὺ τὸ ἀριστερόν τοῦ λόχου καρυτσινοῦ, καὶ
ἔξω αὐτοῦ εἰς 50 μ. τὸ πολὺ, καὶ εἰς κλιμάκιον ἀρνητικὸν μὲ κλιμακωτὴν
πρὸς τὰ ἔξω ἄρθρωσιν ἀρνητικὴν τῶν διμοιριῶν του (αὐτὰ ἐξηγήθησαν αὐ-
τῷ ὑπ' ἐμοῦ τελείως καλῶς κλπ.). Ἄν δὲ ἀνευρεθῇ ποῦ ὁ λόχος Λυμπεροπού-
λου (ἐστάλησαν πολλάκις ἀπὸ τῆς νυκτός χθές μέχρι σήμερον τῆς 12 ὥρ. με-
σημβρίας πλείστοι ὄσοι Σύνδεσμοι, ὁ Ὑπ/στῆς μου Βῆκος, ὁ Ἀνθ/γός Ἠλ. Πο-
λίτης, νῦν Ὑποστρ/γος, ὁ λαχίας Βοηθός τοῦ Ὑπασπιστοῦ μου Δημ. Καβαλιέ-
ρος, κλπ. κλπ., πλήν, φεῦ!... ματαίως !!), νὰ κατευθυνθῇ ὑπὸ ἀναλόγους
σχηματισμοὺς ὀπισθεν τοῦ λόχου τοῦ Χρυσοράλλη. Ἄρμότεροι οἱ λόχοι οὗτοι
θ' ἀποτελῶσι τὴν ἐφεδρείαν μου. Οἱ λοχαγοὶ των ὀφείλουσι νὰ μὴ ^{μὲ} χάσωσιν
ἐκ τῆς ὄρασέως των. Εἷς πρῶτόν μου δὲ σημεῖον, ἢ διαταγὴν διὰ Συνδέσμων,
κλπ. νὰ σπεύσωσιν, ὅπου τοὺς διατάξω. Θὰ τεθῶ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ λόχου καρυ-

τοινοῦ", ὅπερ καὶ ἔπραξα ἀρέως, ἐλθὼν εἰς χεῖρας μὲ τὸν ἐχθρόν, ἀρξαμένης ἀρέως — θὰ ἦτο Β.Φρ. 50' — σειρᾶς μονομαχιῶν ἐκ τοῦ συστάδην καὶ σφαγῆς καὶ φόνων διὰ πυρός καὶ διὰ σιδήρου (λόγχοι, ξίφη, πιστόλια, ὅπλα, κλπ.). Πολλάκις διαφεύγω τὸν θάνατον. Πλειστοὶ φονεύονται καὶ τραυματίζονται, ἡμέτεροι καὶ ἐχθροί, ὑπὸ τοὺς πόδας μου, καὶ οἱ τελευταῖοι ἀπὸ τὸ πιστόλι μου ἢ ἀπὸ τὸ ξίφος μου. Αὐτὸς εἶναι ὁ τότε Λοχαγὸς 'Α.Φ. Πραυντούνας, καὶ νῦν 'Ανοτρ/γος ἑ.ἀ., κ.κ. Κ. Μουχοπούλε, καὶ 'Ι. Καλογερά, ὃν τότε ἐπροσκυνοῦσατε, καὶ τώρα ὁ μὲν τὸν ἠγνόησε τελείως εἰς τὸν "Ἠλεύθερον "Ἄνθρωπον" τῆ 1931, μὴ αἰσχυνθεῖς ποσῶς, ὁ δὲ κ. 'Ι. Καλογεράς μὲ κατεβίβασεν εἰς ἐλεεινὸν ἐπίπεδον μαχητοῦ ἐν τῇ ὑπὸ συζήτησιν "Ἐργασίᾳ" τῆς 2/7/1933 ἀνερευθριάστως, καὶ ψευδόμενος ἀναιδέστατα !!... Οὐχὶ ἀραιῶς ἀνέρχομαι καὶ εἰς τὸν λόχον τοῦ Χρυσομάλλη πρὸς καθοδήγησίν του, ὡς καὶ πρὸς ὀδηγίαν τῶν πολυβόλων τοῦ μυθῶδους ἠρωοῦ Βασ. Δελοῦδα, ἄνθ/οῦ ἄρτι ἐξεληθόντος τῆς Ἐχολῆς Ἑπαξ/κῶν. Ὁ ἄνθ/οῦ ἄνδρ. Βλασόπουλος (νῦν Ἄντισυν/ρχης ἑ.ἀ.) Διοικητῆς τῶν Μεταγ. μάχης μου, ἀνελθὼν καὶ οὗτος ἐκεῖ, συχνά μὲ καθίζει μάτω μὲ τὰς χεῖράς του, ὅπως μὴ βληθῶ ὀπισθεν ἐκ τῶν πεπλανημένων βολίδων τῶν φίλων μας ! Πλειστοὶ φρικτὰ παράπονα καὶ ὠρυγαὶ καὶ οἰμωγαὶ τῶν βληθέντων ἀνδρῶν μου ! Οὐδεὶς τῶν Ἐπιτελείων Συν/ματός μου καὶ Μ/ρχίας ἀναφαίνεται ! Οὐδέ εἷς !!... Χάνω καὶ τὸν φίλ. Βῶκον ! Ἄλλὰ χάνω τελείως τὸν λόχον Μοναστηριώτη, ὅστις τὸν κρύπτει τελείως εἰς ἄδυτόν τι σπήλαιον !! Ἀδύνατον νὰ τὸν ἀνεύρωμαι, χίλιοι εὐνδεσμοὶ, κραυγαὶ ὄλων μας, σάλπιγγες κλπ. Ὁ λόχος τοῦ ἀνδρειοτάτου Ν. Καρυταινοῦ θραύεται τελείως. Οἱ ἄξ/κοὶ τοῦ Ξεν. Λογοθέτης (νεκρός), Ἐμμ. Καρκατζῆς (τραυματίας) καὶ πλειστοὶ ὀπλιταὶ του, περί τά 150, εἶναι ἐκτὸς μάχης !!! Ὁ λόχος Χρυσομάλλη ἀριθμεῖ ἀπὸ χθὲς περί τούς 40 - 50 ἐκτὸς μάχης. Τὰ Τάγμα Χριστοπούλου καὶ ὁ ἴδιος Χριστόπουλος, (εἰς οὐς τόσο ἀσυνειδήτως καὶ ἐν πλήρει ἀγνοίᾳ του ἢ μηδὲν εἰδῶς, καθὼ μηδὲν ἰδῶν, κ. 'Ι. Καλογεράς, ὁ ἀπουσιάζων πάντοτε ἐκ πάσης μάχης, ἀποδίδει τὰ πρωτεῖα, ἐν ᾧ δι' ἐμέ ἦτο φυγὸ κίνδυνος καὶ οὗτος), ἔμενον περί τὰ 800 μ. ὀπισθεν μου, θεῶνται μακαρίως

καί ἀφ' ὑψηλοῦ (ἀπό τῆς κατιούσης πρὸς Β. βύχως τῶν ῥαχόβου) τὰς ἀπωλείας
μου, τοὺς ἠρωτοῦς μου, τὴν τελείαν συντριβὴν τοῦ λόχου καρυτοῖνου, τὴν ἐ-
ξαφάνισιν τῶν δύο ἄλλων λόχων μου, ἀκούουσι καὶ βλέπουσι τὰς ἀκάρπους
ἀναζητήσεις, ἐρεῦνας, δρόμους, σαλλίσματα, κραυγὰς μας καὶ τέλος τὰς θερ-
μὰς ἱεσείας μας, ὅπως μοί πέμπῃ τὸ Τάγμα τοῦτο, δηλ. ὁ Ταγματάρχης
Γ. Χριστόπουλος ἔστω καὶ 1 λόχον του, καὶ ὅπως ἀδιαφορῶν, κωφεύει. τὸ εὐν/-
γρά μου, δηλ. τὸ ἔπιτελεῖόν του, γνωρίζει ὅλα τὰ ἀνωτέρω, μοί πέμπει τὰ
Μ.Μ. τοῦ Ταγματῆρος μου, 1 Διοικητὴν του πολυβόλων, ἥτις ὑπὸ τὸν θαυμάσιον
Βασ. Δελοῦδαν μ' ἐξυπηρετεῖ θαυρασίως, ἀλλὰ ὁ Συμ/ρχης μου καρπάνης δέν
σπεύδει νὰ ταχθῆ εἰς τὸ πλευρόν μου μὲ τὰ 2 ἄλλα Τάγματα του + 1 ἔπι. Δι-
οικητὴν του πολυβόλων. Ὁ Μέραρχος καὶ τὸ ἔπιτελεῖόν του, ἰδόντες περὶ
8 ὥρ. 30' - 9 ὥρ., ὅτι ἀπὸ βαθείας νυκτός βεβαίως, μαθὼν ὁ ἐν τῇ νοτίᾳ ἐξό-
δῳ τοῦ Σαρανταπόρου Γαζίν-Πασῆς τὴν ὑπ' ἔρου καταλήψιν τῶν νώτων μου, διέ-
ταξε τὴν ἐσπευσμένην ὑποχώρησιν καὶ τοῦ ἐκεῖ πεζικοῦ του διὰ τοῦ νοτίου
αὐχένος τοῦ Δερὶ-Καποῦ (περὶ τοῦ πεδικοῦ πυρ/κοῦ του ὠρίληρα ἤδη ἀνωτέ-
ρω, κλπ.), διέταξαν καὶ οὗτοι τὸν λοχ. πυρ/κοῦ Διον. Βερέταν νὰ μάλῃ ἀπὸ τοῦ
ῥαχόβου κατὰ τοῦ ἐχθροῦ αὐτοῦ πεζικοῦ μόλις... 3-4 βολὰς!!!, μεθ' ὧν ἔ-
παυσεν!! Αὐταὶ ἦσαν αἱ σκουδαταὶ Διοικήσεις καὶ ἔπιτελεῖά των καὶ οἱ Ταγ/-
ρχαι Χριστόπουλος τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, οὗς ἐκθεάζει ὁ ὁμοῖός των κ. Ἰφ.
Καλογερεῖς ἐν τῇ ὑπὸ συζήτησιν ὑποδίκῃ φύλλῳ τῆς " Ἐργασίας", ἐν ᾧ μετὰ τό-
σον ἀπιστεῦτον κυνικῆς ἀουνειδῆσις, ψευδολογίας καὶ ἐθνικῆς ἀγνωμοσύνης
πρὸς με ἐπιχειρεῖ νὰ θάψῃ ἐμέ, τὸν μοναδικόν ἄνθρωπον τῆς διημέρου ταύτης κριοῖ-
μου μάχης, εἰς τὴν λήθην, εἰς τὴν ἀφάνειαν καὶ εἰς τὴν περιφρόνησιν!!!...
Δέν ἀντέχω εἰς τὸν πειρασμόν νὰ φανερώσω ἤδη μίαν οὐχὶ ἀξιόζηλον πρᾶξιν
τοῦ Γ. Χριστοπούλου: Ὄταν κατεκρημνίσθη ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ λόχου καρυτοῖνου
περὶ ὥρ. 8, 40' εἰς τὴν ἄμαξ. δόδον, μοί παρουσιάσθη μὲ λευκὴ Σηραϊαν γαλλομαθῆς
Τούρκος Ἀξ/κός (Κήρυξ), ζητῶν μοι ἀνακωχὴν δολίως καὶ πανούργως, ὅπως δῆθεν...
θάψῃ τοὺς νεκροὺς του!! Ἄπειρα δ' ἄλλα λευκὰ μανδύλια ἀνακινουνται εἰς τὰς
ἐχθρικός, εἰς 70μ. ἔναντί μας, γραμμὰς! Ἐγὼ δέσας τοὺς ὀφθαλμούς τοῦ κήρυκος
τὸν ἔπεμψα εἰς τὸν Μέραρχον, καὶ ὤρμησα κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ξιφῆρης μὲ
τὸν 100μ λόχον, ἀντιληφθεῖς τὴν πανουργίαν τῶν Τούρκων. Ὁ Ταγματάρχης
./.

Γ. Χριστοπόπουλος, τότε ἤρχισε διὰ κραυγῶν καὶ σαλπείγων νά μέ διατάσῃ
" παύσατε πῦρ!! " Ἐγώ ἔξω φρενῶν τῶ ἐπιβάλλω σιγῆν, καὶ τῶ ἀπαγορεύω
νά ἐπεμβαίῃ εἰς τό Τάγμα μου!!... Ἄλλ' ὡς συνεχίσω: Ὅθεν καί ἐξυμ/ρχης
μου καὶ ὁ Μέρ/χός μου ἐνέκρινον, ὅσα ἔπραττον, διότι ἄλλως τε ἀπό χθές ἀ-
νεκηρύχθη καὶ ἀνεγνωρίσθη ὡς ὄλων ἔργων γενικῶς ὡς πολεμικός "Maître
κύριος, ἀλλά καὶ διότι μοί ἔπερπον σταγόναις ἔστω ἐπικουριῶν ἐκάτερός
τούτων. Ἄλλά δέν ἐτόλμων νά δράσωσιν!! Ἐλιποψύχουν; ἢ ἠγνόουν τί ἔδει
πρᾶξαι; Ἄς τοὺς κρίνῃ, ὡς καὶ ἐμέ, τό πολύ κοινόν... Τέλος ὑστάτην στιγ-
μήν - 12^ῳρ., 30-13^ῳρ. τῆς 10^{ης} Ὀκτωβρίου 1912 -, καθ' ἣν καὶ ἡμεῖς καὶ δέξ-
ερός εἶχομεν κατεξαντληθῆ σωματικῶς ἀλληλοσφραζόμενοι, βλέπω 1 λόχον τοῦ
Χριστοπούλου κατερχόμενον πρός με, τόν ὑποδέχομαι καὶ ὁδηγῶ εἰς τήν γραμ-
μήν πυρός τοῦ λόχου καρτυνοῦ, οὔτινος ἀνακαλῶ 50μ.-70μ. ὀπίσω τά ψυχορ-
ραχοῦντα λείψανα, περί τοὺς 50-60 ἄνδρας, πρός ἀνασυγκρότησιν, κλπ. Ὅποτε,
ἐλλείπει ἐχθροῦ, ὃν ἐθέρισεν ἄνωθέν μας ὁ λόχος χρυσομάλλη καὶ τά πολυβό-
λα τοῦ Βασ. Δελούδα, μετὰ 2', παύσαντες τοῦ πυρός, βλέπω ἀφ' ἑνός μὲν τόν φυ-
γοκίνδυνον Ταγ/ρχην Χριστοπόπουλον κατερχόμενον πρός τό αἰροσταγές πεδίου
μάχης μου μέ τοὺς ἄλλους 3 λόχους του! Τόν προσανατολίζω καὶ τόν ἀφίνω
μετ' ἀηδίας... Βλέπω δέ μου γρήγορα καὶ τό ὑπό τόν Συν/ρχην Δημ. Ἀντωνιάδην,
ἤδη ἀείμνηστον, 11^{ον} Σύν/γμα ν' ἀναρριχᾶται πρός τόν παρά τόν λόχον τοῦ
χρυσομάλλη αὐχένα ἐν Δερίρ-Καποῦ εἰς 4άδας, ἵνα ἐκεῖθεν κατέλθῃ πρός Ἀ.
καὶ διὰ τῆς μεγάλης ἀραξιτῆς ὁδοῦ διευσθενῆ — πορεία ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐν
φιλίᾳ χώρῃ!! Ἄνευ εἰδικοῦ μέτρου ἀσφαλείας! Τά ἐπιτελεῖα ἐκοιμῶντο ὑπό
μανδραγόρας!!... — πρός Μέρβια!!... ἀνακαλῶ εἰς τήν καρπὴν τῆς ἀραξι-
τῆς ὁδοῦ, παρά τήν ἐκεῖ τότε ἀσβεστοκάμινον, καὶ τόν λόχον μου τοῦ χρυ-
σομάλλη μετὰ τῶν Μ.Μ. μου καὶ μετὰ τῆς Διμοιρίας πολυβόλων Δελούδα, ὅποτε
μοί ἐμφανίζεται ὁ δειλός λοχαγός Κωνστ. Κυρκερόπουλος μετὰ τοῦ λόχου του,
ἀθίκτου καὶ πλήρους, εἰς ὃν ἀπηύθυνα ἔξωφρενικῶς ἐπιτιμήσεις καὶ δριμυ-
τάτας παρατηρήσεις, καὶ ὁ Σύν/ρχης μου οὖν τῶ ἐπιτελεῖφ του, ἀπάγων καὶ
παραδίδων μοι τόν ὑπό τοῦ ἀείμνηστου Ὑπασπιστοῦ του Δοχ. Χρ. Τσολακοπού-
λου ἀναυρεθέντα τέλος κεκρυμμένον λόχον τοῦ δειλοῦ ἐπίσης Ὑπολ. Γ. Μονα-

στηριώτου ἔν τινι ἀδύτῳ σπηλαίῳ, ἔνεα πεπλανημένη τις βολίς ἐτραυμάτισε καὶ τὴν ἀριστεράν χεῖρα τοῦ νεαροῦ τότε Ἀνθ/γοῦ Ἰ. Μουτζουρίζη, νῦν βουλευτοῦ Ναυπλίου καὶ Ὑπ/ργοῦ Ἐσωτερικῶν... μὴ ἰδόντος ἔκτοτε οὔτε Στρατόν οὔτε Πόλεμον, καθό... Ἀναπήρου Πολέμου!!! Κατ' ἐπὶ 15 ἔτι ἐνοκῆπται δροσερόε καὶ ἀκρατοε ὁ κ. Ἰ. Καλογεραῦ καὶ μὲ διατάσσει προσωπικῶε κατ' ἐντολήν τοῦ Μ/ρχου του — ὁποῖαν ὕψοε ἀουνειδησίας !! καὶ διὰ τί δέν ἐνεπίστεύετο καὶ τότε ἀκόρη τὴν νέαν ταύτην ἀποστολήν μου εἰς τόν Ταγ/ρχην Γ. Χριστόπουλον, τόν ἔτι πάντα ἀφικτον καὶ ἔντελωε ἀκαπνον, ἢ εἰς τό ὑπό τόν λοχ. Γ. Μαστραπῶν τεθέν Τάγμα τοῦ ἀειρνήστου Ἀγῆε. Παπαδήμα, ἀλλά εἰς τό ἰδιωκόν μου Τάγμα, τό πόσον δεινοπαθῆσαν ἀπό ὄρθρου βαθέοε χθέε εἰς 13 ὄρ., 30 ἄσημερον ; διότι ἦμην ἐγὼ ὁ Διοικητῆε του, ὁ ἀπό χθέε 16 ὄρ., 30 ἄναδειχθεῖε ἀνώτερόεε πάοηε ἐμπιστοσύνηε εἰε ὄλην τὴν ΙΥ Μ/ρχίαν !!! — νά ἀναλάβω πρόε καὶ παρά τὴν δεξιάν ὄχθην τοῦ Ἀλιάνκμονοε τὴν διὰ τῶν λειψάνων τοῦ Τάγματόε μου — 3 λόχοι + 1 Διοιρία — πλαγιαφύλαξιν τοῦ 1109 ΠΕΞ. Συν/γρατοε, καὶ τῆε ΙΥ Μ/ρχίαε κλπ. !!.. Αὐτόε ἦμην ἐγὼ ὁ ἠρωτικόε καὶ ἔνδοξοε καὶ ἀκαρῶνιλλοε, ἀλλά καὶ ὁ μοναδικόε καθ' ὄλην τὴν διήμερον ταύτην μάχην μαχητῆε τῆε ΙΥ Μ/ρχίαε, ἀλλά οὐ ποτοε εἶοαι, μοιραῖε γραφειοκράτα καὶ ουκοφάντα, Ἰ. Καλογεραῦ, ὄοτιε ἐτόλμηρεε νά ἐγειρῆε τό σατανικόν καὶ ἰδιοτελέε βλέμμα σου ἐναντίον μου ; !! ΠΟῦ, πότε καὶ εἰε ποτον σημεῖον εἶδεε ἢ ὀψκῆρεε ποτε εἰε τὴν ζωὴν σου μάχην, ἔοτω καὶ 1 ἐνωροτίαε, ἢ ἀντίκρυοεε προσωπικῶε, καὶ ἐκ τοῦ μακρόθεν ἔοτω, κίνδονον ; οὔτω δ' ἔξε ἀκοῆε γνωρίζειε, ὄποίαε φράσιαε καὶ μεγάλαε συγκινήοειε ἐμπνέει εἰε τοῦε γενναίόυε ἀνδραε καὶ εἰε τοῦε ἠρωταε ἠμῶε ἢ ἐκ τοῦ οὐρατόοην μάχη!! Ἐνόρισεε, ὄτι ἐγήρασα νοοῶν, καὶ ἔοπευοεε μετὰ 21 ὄλα ἔτη ἐκ τοῦ ἀοφαλοῦε καὶ θραουδείλωε νά ὄφαρκάοηε τῶε δάφναε μου, ἐφ' ὄν ἐντροφῶ ἀνευ θορυβωῶν καὶ χυδαίων καὶ κενοδόξων παιδαριωῶν ἐπιδείξων καὶ αὐτοδιαφημιοῶν ; ; !! Ἀλλά τὴν ἔπαθεε οἰκτρῶε; Διότι, ὄε ἀγρυπνοε καὶ τίριοε μολοοοόε καὶ δημιουργόε τῶν περιλάρπων αὐτῶν θριάμβων μου, ἐπιβλέπω ἀγρίωε, ὄοπωε οὔδειε κλέπτηε θέοη βέβηλον χεῖρα ἐπί τῶν ἱερῶν καὶ ἀοπίλων βωρῶν τῆε Ἐθνικῆε Ἰοτορίαε μαε, καὶ ὄοπωε οὔδειε ἱερόοουλοε πλαστογράφοε ἢ οφετεριοτῆε παρα

μορφώση ταύτην. Διότι Ἱστορία σημαίνει Φωτογραφίαν, ἥτις ἀποκλείει καί τήν πλαστογραφίαν καί τήν συνηγορίαν. Ἐξήτησα ἐπισημῶς παρά τοῦ Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν νά κάρω διάλεξιν εἰς τήν έντασθα Στρατιωτ. Λέσχην ἐπί τῶν ἀνωτέρω μου ἐνώπιον τῶν Ἀξ/κῶν τῆς Φρουρᾶς Ἀθηνῶν. Δέν μοί ἀπήντησε. Ἠθέλησα νά σῶς μνησῶ ἀμφοτέρους εἰς τά Δικαστήρια ἐπί πλαστογραφία τῆς Ἱστορίας, συκοφαντία, δυσφημία μου καί σφετερισμῶ ἀτιρήτων ἱερῶν τίτλων καί περιγαρηῶν μου. Ὁ Δικηγόρος μου μοί ἐξωρολογήθη, ὅτι τά Δικαστήρια ἐνίστε εἶναι παραδόξως ἐπιεικῆ. Διά τοῦτο καταφεύγω διά τοῦ παρόντος φυλλαδίου μου εἰς τό εὐρύτατον Δικαστήριον τῆς κοινῆς Γνώμης τῆς Ἑλλάδος, ὅπως μᾶς κρίνη καί ὑρᾶς καί ἐμέ, ὅστις τήν ἐρεγάλωσα καί ἐδόξασα κατά τό 1897 καί κατά τό 1912-1920, πρῶτος ἐν τοῖς πρώτοις καί ἐν τοῖς ἀρίστοις, ὡς ὁ περίφημος ἐκεῖνος Ἀνευκίλαρχος τοῦ Αὐστριακοῦ Στρατοῦ, ὅστις εἰς τήν λεγομένην μάχην τῆς Κουστόζας, ὁρμήρας ἐπί κεφαλῆς τοῦ Οὐλαροῦ του ἐνέσπειρε (1866) τοσοῦτον πανικόν εἰς τόν τότε ἐλεεινόν Στρατόν τῆς Ἰταλίας, ὅστε, ἔδωκε τόν θρίαμβον τῆς Νίκης εἰς τόν αὐστριακόν Στρατόν τοῦ Πρέγκηκος Ἀλβέρτου, κλπ...

Ἄ.Φ.Πραντοῦνας

Ἀντιστρ/γος ἑ.ἀ.

Νοεμβρίου 1934

~~Ἰουλίου 1933~~

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15

(=167 ὁδός Φυλῆς 167 =).

καί κατά τούς πολέμους τοῦ 1897 καί τοῦ 1912 - 13 καί τοῦ 1916 - 1920, καί μετὰ τούτους, ἀπό χαρακτῆρος οὐδέποτε ἠθέλησα νά καταφύγω εἰς τόν τύπον, καίτοι πλειστάκις παρακληθεῖς θερμότατα ὑπό θαυραζόντων με διά τήν ἀρ' ἀρχῆς μέχρι τέλους αὐτῶν ἐκάστοτε ἔνδοξον ὀρῶσίν μου, πάντοτε ὑπέρ τῶ καθήκον καί μετ' ἐξαιρετικῶν ἀνδραγαθειῶν πνεύματος καί καρδίας εἰς μάχας ἐκ τοῦ συστάδην, κλπ. — ὄρα εἰς τό τέλος τῆς παρούσης διατριβῆς ἐπιστολήν τοῦ κ. 'Ι.Ν. κτεναβέα, δημοσιογράφου πρὸς με — . καί τοῦτο διότι ἀηδιάζω τήν αὐτοδιαφήμισιν, ἐπαφιέμενος εἰς τήν ζῶσαν ἱστορίαν, ἣτις εἶναι ἡ ἀχαλίνατος καί ταχύπτερος Φήμη, ἣν διαλαλοῦσιν ἔκτοτε ἀκράτητοι καί ἐνθουσιῶδεις οἱ ἔνδοξοι συναγωνισταί μου, ὡς καί πάντες οἱ ἰδόντες με αὐτόπται μάρτυρες, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός, καίτοι δυστυχῶς διὰ τήν Πατρίδα, καί εἶται δι' ἑμέ, κλειστοί τούτων ἡρωϊκῶς μαχόμενοι ἔπεσαν ἔνδοξότατα, ὡς π.χ. οἱ ἀείρνητοι Ἡρῖοι : Λοχαγός Δημήτριος Χρυσοράλλης, Ἀνθυπολ. Βασίλ. Δελοῦδας, Ταγ/ρχης Γεώργ. Γεωργουλᾶκος (τό 1912-1913 Ἀνθυπ/στῆς — μαθητῆς Ἐσχολῆς Ὑπαξ/κῶν), ἔφ. Ἀνθυπ/γοί Εὐρίπ. Κοτσονόπουλος, Καράκαλος, ΞΕΝ. Λογοθέτης, Συν/ρχης Ἀ. Καρπάνης, Ταγ/ρχης Ἀγηθ. Παπαδήμας, κλπ. κλπ. ἄλλοι δ' ἔπαθον μετὰ τό 1922, ὡς ὁ ἀλησμόνητος ἠρως Συν/ρχης Χρίστος Τσο-λακόπουλος ἢ Ῥέρκελας (τό 1912-13 Λοχαγός) κλπ., ὧν ὅμως εὐτυχῶς, καί ὅπως τυχαίως, διεφύλαξα ἐπιστολάς τινάς πρὸς με, δι' ὧν μέ ἀποθεόνοουσιν, ἄλλοι δ' ὅμως ἐπέζησαν εὐτυχῶς, ὡς π.χ. οἱ ἔνδοξότατοι ἠρῶες: ὁ νῦν Μητροπολίτης Καρυστίας Σεβασμιώτατος κος Παντελεήμων Φωστίνης (Ἀρχιμανδρίτης τοῦ θου. Πεζ. Συν/ματος τό 1912-1913), ἔφ. Ἀνθυπ/γός Βασ. Γεννημαῆς, ἐξελιχθεῖς διὰ σειρῆς ἀνδραγαθειῶν εἰς μόνιμον Ταγ/ρχιν (νῦν Δικηγόρος ἐν Θεσ/νίκῃ), Ὑποστρ. ἐ. ἀ. Γεώργ. Φερόπουλος (1912-13 Ἀνθυπ/γός), ἔφεδρος Ἀνθυπ/γός Θεόδωρ. Ζωῖδόπουλος, νῦν Γεν. Γραμματεὺς τῶν Γεν. Ἀκοθῆκῶν ἐν Πειραιεῖ, Δημ. Καβαλιέρος ἔμπορος (ἔφ 1912-1913, ἔφ. λοχίας καί βοηθός τοῦ Ὑπ/στοῦ μου κ. Φ. Βῆκου), Ὑποστρ/γος πῖλ. Βῆκος (τότε Ἀνθυπ/γός καί Ὑπ/στῆς μου), Ὑποστρ/γος ἐ. ἀ. Διον. Βερέτας (τότε Λοχ/γός Πυρ/κοῦ), Ὑποστρ/γος ἐ. ἀ. Γεώργ. Καρυσινός (τότε Λοχ/γός Πεζ.), Γ. Λαμπρινάκος, Καπνέμπορος καί Γερουσιαστής (τότε ἔφ. Στρ/της), Σέκερης καθηγητῆς μαθη-

ματικῶν (τότε Ἐφ. Στρ/της), Γαγ/ρχης ἀνάπρωσ 'Εμμ. Καριατζῆς (τότε Ὑπολοχ. Πεζ.), 'Ανδρ. Βλασόπουλος, 'Αντιουν/ρχης ἑ.ἀ. (τῆ 1912-1913, 'Ανθυλ/στῆς Πεζ.), κλπ. κλπ.

'Αποσυρθεῖς δ' ἔντελως πάσης 'Εθνικῆς καὶ Κοινωνικῆς δράσεως ἀπὸ τοῦ 1926 καὶ ἔντεθεν, καθὼ ἀπογοητευθεῖς τελείως ἐκ τῆς ἀπανθρώπου πρὸς με ἀγνωροσύνης ἀπάντων τῶν διαδοχικῶς διαχειρισθέντων τῆν Κρατικὴν 'Εξουσίαν ἀπὸ τοῦ 1922 μέχρι τοῦ 1926 κορυφαίων ἀνδρῶν καὶ πολιτικῶν κύκλων τοῦ Βενιζελικοῦ κόμματος, χάριν καὶ τοῦ ὁποίου μοναδικῶς παρητήθην τοῦ Στρατοῦ ὡς Ὑποστρ/γος ἐν ἑνεργείᾳ ἄρα τῆ ἀποτυχίᾳ αὐτοῦ εἰς τὰς ἐκλογὰς τῆς ἀποφράδος 1ης Νοεμβρίου τοῦ 1920, ἐνετρύφων ἔκτοτε ὑπερηφάνως καὶ μακαρίως ἐπὶ τῶν ἀμαράντων καὶ ἐνδόξων ὡς ἄνω δαφνῶν μου. Συνέταξα μάλιστα καὶ τῆν αὐτοβιογραφίαν μου ἢ καὶ 'Απομνημονεύματά μου, ἅτινα θὰ ἐρπιοτευθῶ εἰς 2 ἐπισήμους ἁρροδίας Βιβλιοθήκας, ὅπως συρβάλω καὶ γῶ, ἔστω καὶ μετὰ θάνατον, εἰς διαφώτισιν καὶ ἐξακρίβωσιν τῆς 'Αληθείας, τῆς ἀτέγκτου 'Ιστορίας, ἣν τοσάκις καὶ τοσοῦτοι ἱερόσυλοι ἐσχάτως (δηλ. οἱ κ.κ. Κ. Μοσχόπουλος καὶ 'Ι. Καλογεράς, καὶ μετὰ 20 ὅλα ἔτη ἔκτοτε !!...) ἐπειράθησαν δολίως νὰ πλαστογραφήσωσιν, ἀσελοῦντες ἐκ' αὐτῆς, ἢ καὶ ἐξ ἀραθείας ἐρεϊδόμενοι, παρὰ τὸ ῥητὸν ἀξίωμα τῆς 'Επιστήμης τῆς 'Ιστορίας, εἰς τὰς "ἐπισήμους" λεγομένας "ἐκθέσεις", αἵτινες εἶναι σχεδὸν πάντοτε αἱ ψευδέστεραι καὶ καὶ οὐχί εἰς τὰ " 'Απομνημονεύματα ", ἅτινα τὸ πλεῖστον εἶναι φιλαλήθη, καὶ τινὰ μάλιστα εἰλημνινεῖς φωτογραφίαι τῶν γεγονότων), ὡς π.χ. :α.) 'Η ἐσχάτως ἐκδοθεῖσα (1ος τόμος) ἐπίσημος Πολεμικὴ "Εκθεσις τοῦ 'Ελλην. κράτους τῶν Πολέμων τοῦ 1912-1913, ..β.) τὰ διάφορα 'Εγκυκλοπαιδικὰ Λεξικά, εἰς ἃ δολίως ὑπειοθῆλον ὡς σημαντικοὶ συντάχται καὶ τινες ἀκατάλληλον καὶ πολὺ κακοδόξου πολεμικοῦ παρελθόντος, ἀνίκανοι κλπ., ἐπὶ τῆ μοναδικῆ σκοπῆ νὰ συνηγορήσωσιν ὑπὲρ διαφόρων θροῶν τῶν καὶ τοῦ ἑαυτοῦ των, καὶ ν' ἀνατρέψωσιν ἄρδην τῆν 'Αλήθειαν καὶ τὰ γεγονότα εἰς ὄφελος ἑαυτῶν καὶ εἰς βάρος τῶν πραγματικῶν 'Ηρώων καὶ 'Ηρωέων :

γ.) Διάφορα άλλα κρατικά κατασκευάσματα από δήθεν επίσημους 'Επιτροπὰς
διαφόρων άσυνειδήτων — δέν λέγω ταπεινών όπισθοβούλων καλάκων — ώς μελῶν, ώς
π.χ.: Λεύκωρά τι τῶν περὸντων 'Ηρώων διαφόρων 'Εθνικῶν πολέμων μας, έν οἷς
καί οἱ μακεδονοράχοι μας από τοῦ Παύλου μελᾶ καί έντεῦθεν, ένθα ἡ ἡ ταπει-
νή καί ιδιοτελῆς κολακεία, ἡ ἡ άσυνείδητος άσφαλῶς άγνωσοῦνη, ώργίασαν εἰς
βάρος μυθικῶν 'Ηριθέων (καί ὑπέρ ζώντων ίοχυρῶν !!.. κλπ. δ.) Αἱ έν άναγλύ-
φοις δήθεν άναπαριστῶμεναι διάφοροι μάχαι τῶν πολέμων τοῦ 1912-1913 ὑπό
τῆς παρ' ἡμῖν χαρτογραφικῆς ὑπηρεσίας, ένθα καί τά γεγονότα, καί αὐτό ἔτι
τό πεδίον (ἔδαφος), ἐκάστης μάχης τελείως μετεμορφώθησαν, κατηδαφίσθησαν,
κατεχώσθησαν καί κατεποντίσθησαν, άναφανέντων νέων φανταστικῶν τοιούτων,
έντελῶς άνυκάρκτων, καί γεγονότων καί ἔδαφῶν.. ε.) Τό 'Υπουργεῖον τῶν
στρ/κῶν τό θέρος τοῦ π.έ. 1932, θέλον νά δικαιολογήσῃ τήν ὑποκτον καί ἔνο-
χον μετάβασιν τοῦ 'Υποστρ/γου Μ.κοιμήση εἰς Δράμαν (ἔπρόκειτο περί μυσι-
κῆς πῆξεως Συνδέσμου 'Αξιωματικῶν κλπ.), ἐκοινοποίησεν εἰς τόν τύπον
άνακοινωθέν, δι' οὔ διεκήρυσσεν άφελέστατα (!!), ὅτι, οὔτε ὀλίγον οὔτε
πολύ, ἐχορήγησε φύλλον πορείας διά Δράμαν εἰς τόν 'Υποστρ. Μιλτ.κοιμήση
ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν άποκαλυπτηρίων τοῦ πολεμικοῦ μνημείου ταύτης, καθόσον οὔ-
τος ὑπῆρξε (πρός θεοῦ! ὅποιον τρομερόν ψεῦδος !!..) ὁ ἐλευθερωτής τῆς Δρά-
μας κατά τό 1913 ἐπί κεφαλῆς τῆς 7ης Μ/ρχίας !! 'Εν ᾧ ὁ μὲν πασίγνωστος
'Ελευθερωτής τῆς Δράμας κατ' Ιούλιον τοῦ 1913 ὑπῆρξα ἐγώ, ὁ τότε λοχαγός
τοῦ 'Επιτελείου τῆς ΥΠΙ Μ/ρχίας, 'Αντών.Φρ. Πραντούνας, ἐπί κεφαλῆς τοῦ
Μ. 'Αποσπάσματος τοῦ 2100 Πεζ.Συν/ματος κλπ. (μάρτυς ὁ ἐ.ά. 'Υποστρ/γος
'Αθ. Μάρκου καί ἄπειροι ἄλλοι), οὐδέ τότε λοχαγός ἐπίσης κ. Μιλτ.κοιμή-
σης οὔδέ κἄν ὑπῆρέτηρεν εἰς τήν 7ην Μ/ρχίαν, ἥς ἐγώ ἄλλως τε ἦρην ὁ οὐσι-
αστικός Μέραρχος. στ.) 'Ο πολυμαθέστατος καί λογιώτατος δημοσιογράφος
κ. Πολ.μοσχοβίτης, ἔχων τήν ἀδάκνον εὐκολίαν τοῦ τύπου, κατά τήν αὐτήν
ἐποχήν, τό 1932, ἐπεκύρονεν εἰς τό " Ἔθνος " τά ἄνω ψεῦδη, ἐξεθείαζε
τήν διαγωγὴν ἄλλων διά τὰς μάς Σαρανταπόρου καί Γιαννιτωῶν, ἐρέ δέ τόν
πρωταθλητὴν τούτων μέ ἡγνῶει τελείως !!... Ποῦ νά 'πῶ τόν πόνον μου!!!...
Τόν παρακέρτω εἰς τόν Βίον μου, ἔνα ἐρυθρίασῃ... 'Υπό μεγίστην άγανάκτη-

σιν διά τας δολοφονίας ταύτας της 'Ιστορίας μας — ήτις από τοῦ 1897 μέχρι σήμερον εἶναι καί 'Ιστορία μου —, διατελών, εἶδον κατάπληκτος περί τας ἀρχάς τοῦ 1931 εἰς τό ἐνταῦθα ἡμερήσιον ῥυπαρό-φύλλον " Ἐλεύθερος Ἄνθρωπος " μετά κορπώδεις καί θορυβώδεις προειδοποιήσεις αὐτοῦ δημοσιευομένην ὑπό 'Επιτελείου δῆθεν ἀρροδίων Συντακτῶν του τήν "Ἐκθέσιν του κατά τό 1912-1913 Διοικητοῦ τῆς ΙΥ Μ/ρχίας τότε Ὑποστ/γου Κωνστ. Μουχοπούλου, ἐν ἧ δέν' αναφέρομαι οὐ μόνον, ἔστω καί ἀπλῶς — οὐχὺ δ' ὡς ἡρωϊκός καί ἐνδόξος, ὁ πρῶτος ὁ ἐν τοῖς πρώτοις, καί ὁ ἀρίστος μεταξύ τῶν ἀρίστων — ὡς Διοικητῆς τοῦ ΙΙΙ Τάγματος τοῦ 8ου Πεζ. Συν/ματος ταύτης (πολλάκις δέ καί ὡς Διοικητῆς πλειόνων ~~κλάσων~~ = 2-5 = ~~κλάσων~~ Ταγμάτων καί πολυβόλων καί Πυρ/κῶν, ταύτης, λοχαγός ὢν πάντοτε), ἀλλ' οὐδέ καί ὡς γεννηθεῖς κἄν ἐν τῷ κόσμῳ!!... 'Οποῖον μῖσος! ὁποῖος φθόνος! Ὅποια ἄτιμος ἀγρωσοῦνη κατά τοῦ Ἐθνικοῦ των ἠρώς καί Σωτήρος της Πατρίδος μας — ὄρα κατωτέρω ἐνταῦθα, καί ὄρα Ἀπορνηρονεύρατά μου, ἀγαπητέ μοι ἀναγνώστα —!!....

'Ἐξεγείρονται ἀλλόφρονες οἱ συμπολεμισταί μου, οἱ ἐπιζῶντες ὡς ἄνω ἐνδοξοὶ τοιοῦτοι, καί μέ ὠθοῦσι νά υπεραρυνθῶ παντί νομίμῳ μέσῳ τῆς ποσοῦτον θρασείας πλαστογραφίας τῆς προσφάτου ἔτι 'Ιστορίας μας, ἡ φανατασθήτη δέ, ὅτι, ὡς Διοικητῆν τοῦ ὡς ἄνω ἡρωϊκοῦ Τάγματός μου παρουσιάζει ἡ ἄνω ἔκθεσις εἰς τόν "Ἐλ. Ἄνθρωπον" ἕνα μακαρίτην ἦδη, δειλόν δέ καί ἀνίκανον, ἐπ' ἑμέ τότε, Λοχ/γόν Κων. Λυμπερόπουλον, ὡς γενναῖους δέ καί ἐνδόξους τραυματίας τοῦς ἐπίσης δειλοτάτους καί ἀνικάνους τότε ἐπ' ἑμέ Λοχαγόν Ν. Χρυσοσπάθην καί Ὑπολ/γόν Γ. Μοναστηριώτην!! Δέν ἐξεγείρεται δέ κατά τῶν ἀναιοχύντων αὐτῶν ψευδολογιῶν καί πλαστογραφιῶν οὔτε ὁ Κωνστ. Μουχοπούλος, ἐξ ὀνόματος οὔτινος καί γράφονται πάντα ταῦτα. "Ἄρα... τὰ ἐγκρίνει ὡς... ἀληθῆ!! καρά τας ἀποθεωτικὰς τότε, κατά τό 1912-1913, ἐπὲρ ἐμοῦ ἡμερησίας διαταγὰς του της ΙΥ Μ/ρχίας καί ἔκθεσις του εἰς τό Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν — ὄρα σχετικὰ Ἀρχεῖα Στρατιάς καί Ὑπουργείου!!! —, χωρίς κατ' ἐλάχιστον νά ἐρυθριάσῃ, καί ὅταν ἔτι ὁ ἀθάνατος καί ζῶν ἔτι ἠρώς Βασ. Γεννηματῆς τῷ γράφει ἐκ Θεο/νίκης δριμύτατα — ὄρα κατωτέρω ἐπιστολήν του πρός με —, ὅπως τόν... ἀφυπνίσῃ!!... κλπ., ἄλλ' οὐδέ καί ὁ κ. Ἰω. Καλογε-

ρᾶς, δέν διαμαρτύρεται, ὁ τότε Ὑπολ. Παζ. καί Ἐπιτελής τῆς ΙΥ Μ/ρχίας, ὁ συμμαθητής μου δέ τῶν Παρισίων, ὁ τελείως ἐν γνώσει τοῦ μεγέθους τῶν ὡς ἄνω τίτλων μου!! . Ἐν ταῖς κρισίμοις δ' ἐκείναις Ἐπιχειρήσεις καί μάχαι μας τοῦ 1912-13 ἦσαν ταπεινοί θαυρασταί μου ἀρμότεροι οὗτοι... Ἐξεγείρεται ὅμως καί μέ εἰδοποιεῖ, καί γράφει πρὸς τόν κωνσ. Μουχοπούλου, τόν σφετεριστήν τῶν ὡς ἄνω τίτλων μου, ὡς ἄνω μνηθεῖς Ἡρώς κ. Βασ. Γεννηματᾶς, Δικηγόρος νῦν Θεσσαλονίκης, διαμαρτυρόμενος ἐντόνως, ὡς ἔφθην εἰπών!!... Ἐπίσης δ' ἄλλοις τισ Ἡρώς μου, νῦν ἰατρός, καί τότε λοχίας μάχιμος, Σταῦκος Παπαδόπουλος ἐκ Ευλοκάστρου, ὡς καί ὁ ἔνδοξος κ. Θεόδωρ. Ζητόπουλος, ὁ ἄνω μνηθεῖς καί πλεῖστοι ἄλλοι ἔνδοξοι συναγωνισταί μου.

Ἀγαγκάζομαι ὅθεν κατόπιν ὄλων τούτων, ἐξερχόμενος ταπεινῶς ἐκ τῆς ἀβορύβου πλέον καί ἅλιαν μετριοφρονος Σκοπιᾶς μου, καί ἐκ τοῦ γελοῦρατος τῆς λήθης, εἰς ὃ μ' ἀπέρριψεν ἡ ἀγνώμων πρὸς με Ἐθνικῶς Βενιζελικὴ πλειάς... ἀφ' ἑνὸς μὲν ν' ἀπευθύνω τῷ 1931 εἰς τόν Διευθυντὴν τοῦ "Ἐλευθέρου Ἀνθρώπου", ἐπιστημανθέντα μετέπειτα, θεία δίκη, καί διὰ δικαστικῶς ἀποφάσεως ὡς δόλιον συκοφάντην, τὴν ἀρέσως κατωτέρω ᾗδε ἐπιστολήν μου, ἀφ' ἑτέρου δέ ν' ἀποταθῶ εἰς τόν κ. Δικηγόρον μου... Καί ὁ μὲν "Ἐλεύθερος Ἀνθρώπος" οὐκ ἔθετο χαλινόν καί φέρωτρον τῷ ἀθλίῳ καί δυσώδει στόματί του, τοῦ κ. κωνσ. Μουχοπούλου τηροῦντος οἰψὴν ἀνάδρωσος συκοφαντοῦντος ἰχθῶς, ὁ δέ Δικηγόρος μου μοί εἶπεν, ὅτι, ἐφόσον δέν ἀναφέρεται κἂν τὸ ὄνορά μου εἰς τὸ δολοφονικόν τοῦτο ἐγγεγραμμένον κατά τῆς Ἱστορίας, δέν δύναται νομίμως νά μηνύσῃ οὐδένα!! Καί ὅτω κατέλιον τὸ ἄτιμον καί ἀπάνθρωπον αὐτὸ κύνειον, γογγύζων σπαρακτικώτατα (ἔκτοτε δ' ἔλαθον καί στηθάγχην!!). Ἴδου ἡ πρὸς τόν "Ἐλεύθερον Ἀνθρώπον" ἐπιστολή μου:

Πρὸς τόν "Ἐλεύθερον Ἀνθρώπον"

Κε Διευθυντά,

"Κηδόμενος εἰλικρινέστατα τῆς ἀξιοπρεπείας καί φιλαληθείας τοῦ σοβαροῦ καί ἀγαπητοῦ φύλλου Ὑμῶν, καί μεθ' ὀπερηφανείας καυχώμενος, ὅτι, θεία συνάρσει, ἐκπῆρξα ἀναρψιοβηγήτως ἡ ψυχὴ καί εἰς ἐκ τῶν πρώτων ἠρωτικῶς δρασάντων, ἔτι δέ καί ὁ ἀριστος τῶν ἀρίστων, καί μακρὰν πάσης ἐγωπαθείας,

'Αξιωματικών και δόλιτων της Υ Μ/ρχίας κατά τον πόλεμον 1912-1913 (έκστρα-
τείαι Μακεδονίας και 'Ηπείρου), και παρακολουθών καθημερινώς τήν έξιτο-
ρητην της ένδόξου δράσεως ταύτης εις τά ύμέτερα φύλλα διά τήν χρονικήν
ταύτην περίοδον, μετά πολλού άλγους, αλλά και δικαίας άγανακτήσεως, λαμ-
βάνω τήν τιμήν και σκεύδω να συστήσω φιλικώς, όπως ως τίμιος Έλληνας και
άγωνιστής ίσως ένδοξος τών προφάτων Πολέμων μας, εδρασηθηθήτε και στα-
ματήσητε τήν περιγραφήν ταύτην, υπό τελείως, ως φαίνεται, άναρμοδίου όρά-
δος συνεργατών σας χαλκευομένην, καθόσον αυτή η όράς προφανώς είτε έν τε-
λείω άγνοία τών γεγονότων διατελοῦσα, είτε έξ'ένόχου όπισθοβουλίας και
έγκληματικής ματαιοδοξίας, πλαστογραφεί προφανέστατα και κατά τόν άναι-
δέστατον τρόπον τήν 'Ιστορίαν και τήν 'Αλήθειαν. 'ως γνωστόν δέ: "'Αλή-
θεια είναι μόνον τά γεγονότα", και Παν δέ μὴ γεγονός οὐ μόνον δέν εί-
ναι 'Αλήθεια, αλλά είναι ψεύδος, ή εκθέσις, ή φαντασία, ή όνειρον, και
δή θερμής νυκτός. 'Η δέ αλήθης 'Ιστορία των κοινωνικών, και ιδίως των
Πολεμικών γεγονότων, γράφεται μόνον κατόκιν άμειλίχτου και στυγνώς άσε-
κίστου έλέγχου (recourement) των διαφόρων άπορνηρονευμάτων των αυτο-
προσώπων δημιουργών και μαρτύρων ταύτης υπό είδικού 'Επιστήμονος και ά-
μερολήπτου 'Ιστορικού, άναρσιοβητήτου κύρους και άξίας, καθόσον έπιστη-
μονικώς αι έπίσημοι λεγόμεναι 'Εκθέσεις των έν ενεργεία αρροδίων επαλ-
λήλων του κράτους άπεδείχθησαν κατά τά 95% ψευδόμεναι μετ'άνατοχόντου
ιδιοτελείας και προς τά άνω και προς τά κάτω, καθό έπηρεαζόμεναι υπό
πολλακλών άνθρωπίνων άδυναμιών και άτρεμιών.

κατόκιν των άνωτέρω μου θέτω ταπεινώς εις τήν διάθεσιν όρων ή τοῦ
διατυμπανισθέντος έν τῇ ύπετέρῃ φύλλῃ 'Επιτελείου των είδικών, ως γράφε-
τε, συνεργατών σας, τά "άπορνηρονευμάτά μου", άτινα και λόγω έλλείψε-
ως χρημάτων, και λόγω άποστροφῆς μου προς πῦσαν κόψην ματαιοδοξίαν,
θά παραδώσω ως χειρόγραφο μόνον εις τούς κληρονόμους μου διά τόν άτεγ-
κτον 'Ιστορικόν τοῦ μέλλοντος, καθόσον και τήν υστεροφημίαν θεωρῶ ως
γελοίαν ματαιότητα, και τήν έν τῇ ζωῇ δόξαν ως κάτι βέρον και τοῦτο έν

τῆ κόσῳ, διότι..." τὰ πάντα βεῖ!! "...

Γαμπινότητος κλπ. θεράπων Ὑρῶν

Ἀντώνιος Φρ. Πραντούνας

Ἀντιστρ/γος ἑ.ἁ.

Ἀθήναι (167 Φυλῆς)

21/2/1931.-

Ἀλλά : " ἄγαπῶ ὁ θεὸς τὸν κλέφτην, ἄγαπῶ ὅμως καὶ τὸν νοικοκύρη!..."
Ἐν ᾧ ἐβλιβόρην τόσοῦν βαθέως διὰ τὰς ὡς ἄνω θρασεῖας καὶ ἀσυνειδήτους
καὶ ἀπανθρώπως ἀγνώμονας πλαστογραφίας καὶ συκοφαντίας κλπ., αἴφνης ὁ
φίλιπτος μου συμπλοκωριστῆς καὶ ἐνδόξος Ἡρως καὶ συνάδελφος Ἀθαν. Μάρ-
κου, νῦν Ὑποστρ/γος ἑ.ἁ., μοὶ προσάγει τὴν ἑβδομαδιαίαν ἐνταῦθα ἑπιθεώ-
ρησιν " Ἐργασία " τῆς 2ας Ἰουλίου π.ἔ. 1933, ἐν ταῖς σελίδι 960-961
τῆς ὁποίας μοὶ δεικνύει ἀσυνάρτητόν τινα προφανῶς ἀνισορροποῦ πνεύματος
δῆθεν ἐπιστημονικὴν, καθαρῶς δὲ ὁηροκοπικὴν καὶ αὐτοδιαφημιστικὴν, ψευδε-
στάτην δέ, Ἱστορικὴν (δηλ. πλαστογραφικὴν) μελέτην (!!!βίσι!!!...) τοῦ
κ. Ἰω. Καλογερά, ἀγωνιζομένου μὲ ἀκατονόμαστον καὶ ἀναίσχυντον θρασύτητα
καὶ ἀναίσειαν ν' ἀρκῶσθαι καὶ νὰ κλέψῃ δαφνάς ἰδικὰς μου καὶ νὰ στολίσῃ
τὸ γραφειοκρατικὸν καὶ ἄραχον μέτωπόν του διὰ φανταστικῶν καὶ γελοίων
τίτλων !!... - π.χ. διὰ γελοίων κουβεντολογιῶν καὶ ἐγωπαθῶν φλυαριῶν,
παν ἄλλο ἢ σοβαρῶς ἐπιστημονικῶν, μετὰ τοῦ τότε Ταγ/ρχου Μαρ/κου κ. Ἀρ.
Βλαχοπούλου, ὡς γράφει ἐκεῖ ὁ ἴδιος. —

Ἀστυχῶς ὅμως καὶ αἰθεῖς ὁ κ. Δικηγόρος μου ἐπέμενε νὰ μὴ προβῶ εἰς
ρήνυσιν κατὰ τοῦ κ. Ἰω. Καλογερά, φοβούμενος τὴν ἀσύλληπτον δι' ἐρέεπεί-
κειαν τῶν Δικαστηρίων, ἔστω καὶ πρό τοσοῦτον βωύσης καὶ καταδήλου δολί-
ας συκοφαντίας καὶ πλαστογραφίας τῆς Ἱστορίας εἰς βάρος τῶν δαφνηφόρων
τίτλων μου καὶ τῆς ἐνδόξου φήμης μου. Διὸ καὶ προβαίνω εἰς τὴν ἔκδοσιν
τοῦ παρόντος φυλλαδίου μου. — Ἀντιγράφω δ' ἐπὶ πλέον κατωτέρω ἤδη καὶ τὰ
ἔξῃς εἰς ἐκίρρωσιν τῶν ἀνωτέρω μου (ὄρα πρωτότυπα τούτων, συνηρμένα εἰς
τὰ Ἀπορνηρονεύρατά μου ἐν τῇ Ἱστορικῇ μουσείῳ μας). — (ὄρα καὶ νὰ
αἰ.) Ἐκδόσιν ἐκ' ἀριε. 1090 τῆς 2ας φεβρουαρίου 1913 τοῦ ἡμίση-
...

στού Συν/ρχου μου 'Αντων. Καρβάνη, ἐν ἧ μὲ ἀποθεῖναι, καί προτείνει τὴν προαγωγὴν μου εἰς Ταγ/ρχην μὲν διὰ τὰς ἀνδραγαθίας μου καὶ τὴν ἀρίστην δρῶσίν μου ἐν τῇ μάχῃ τοῦ Σαρανταπόρου τῆς 9ης - 10ης Ὀκτωβρίου τοῦ 1912 (δηλ. ὀριομένως διὰ τὰς ἀψιμαχίας μου: Μόκρου, μεταξύ καὶ Ραχόβου τῆς 9ης Ὀκτωβρίου 1912, καὶ διὰ τὴν πολύνεκρον μάχην μου ἐκ τοῦ συστάδην εἰς τὴν βόρειον ἔξοδον τοῦ Σαρανταπόρου - Στό ηρῶν Πύλην ἢ Βαμίρ-Καποῦ - τὴν 10ην Ὀκτωβρίου 1912 κλπ.), εἰς Ἀντι συν/ρχην δὲ διὰ τὴν ἐνοσηρον καὶ ἡρωϊκὴν ἐκ τοῦ συστάδην πάλιν μάχην μου τῶν Γιαννιτοῶν τῆς 19ης - 20ης Ὀκτωβρίου 1912 κλπ. Ἴδού δὲ αὕτη:

" Ἄριθ. 1090. Μανωλιάνα τῆς 24 Ἐπρουαρίου 1913. - Βον Πεζ. Βύνταγμα. -

ΕΚΘΕΣΙΣ

Αἰτιολογικὴν διὰ τὴν ἐπί στρατιωτικῇ ἀρετῇ προαγωγὴν τοῦ Λοχαγοῦ διοικητοῦ τοῦ 3ου Τάγματος κ. Πραντούνα Ἀντωνίου. —

Ὁ ὑπογεγραμμένος Συνταγματάρχης διοικητῆς τοῦ Βον Πεζικοῦ Συντάγματος, συμμορφούμενος πρὸς τὸ ἀπὸ 3 Ν/βρίου π. ἔτους Β. Δ. περί προτάσεως δι' ἡλικίαν ἀραιρῆν τῶν ἐν πολέμῳ διακεκριμένων Ἀξιωματικῶν, πιστοποιῶ, ὅτι ἰδίως ὄρμασιν εἶδον κατ' ἀντελήφθη τὴν πολεμικὴν δρῶσιν τοῦ ἀνωτέρω Λοχαγοῦ κατὰ τὴν ἐν Μακεδονίᾳ ἐκστρατείαν τοῦ 1912, ἐφ' ἧς ἐκθέτω, ὅσα κρίνω ἀρκετὰ διὰ τὸν ἀνωτέρω σκοπόν.

Ὁ Λοχαγὸς Πραντούνας Ἀντ., ἐπανελθὼν ἐκ Γαλλίας, ἔνθα ἐσοκούδαζεν εἰς τὴν Ἀνωτέραν Βχολὴν πολέμου, ἐτοικοθετήθη εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν τῶν μετόπισθεν τῆς 4τρατιᾶς. Ἐκεῖθεν ὄμως ἀμέσως τῇ ἐπιρόνῳ αἰτήρει τοῦ ἐτοικοθετήθη εἰς τὸ Βύνταγμα μου, εἰς ὃ παρουσιάσθη τὴν 4ην Ὀκτωβρίου π. ἔ. καὶ, καθὸ ἀρχαιότερος, ἀνέλαβεν τὴν διοίκησιν τοῦ 3ου Τάγματος. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης δὲν ἀπεσπάσθη οὔτε μίαν στιγμὴν τοῦ Τάγματος του, καὶ δὲν ἔχει ἄλλην σκέψιν, ἢ πῶς νὰ καταστήσῃ τὸ Τάγμα τοῦτο ὅσον τὸ δυνατόν ἄξιον τοῦ Ὑψηλοῦ σκοποῦ του. Ἄνῆρ τῆς δραστηριότητος τῆς ἀκαταπονήτου, τοῦ ἱεροῦ ἐνθουσιασμοῦ, τῶν ἀπείνων ἀρετῶν, τῆς μεγίστης διοικητικῆς ἱκανότητος καὶ τῆς ἀρίστης μορφώσεως τοῦ Πραντούνα, δὲν ἦτο δυνατόν ἢ νὰ ἐμπνεύσῃ καὶ νὰ καταστήσῃ τὸ Τάγμα τοῦτο κατὰ πάντα τέλειον, οὕτως ὥστε αὐτὸ νὰ ἐμπνέῃ

παντοῦ καὶ πάντοτε τὴν πεποιθησίν.

Μετ' ὀλίγον ἤρξατο ἡ δρῶσις, καὶ ὁ Πραντούνας προκινδυνεύων παντοῦ ἐνέπνευσεν εἰς τὸ Γάγμα τοῦτο διὰ τῆς παραδειγματικῆς γενναιότητος αὐτοῦ αἰσθήματα ἄνωτερα ἀφοσιώσεως καὶ πατριωτισμοῦ.

Τοιαῦτα τὰ σπουδαῖα προσόντα καὶ τὰ υψηλά αἰσθήματα τοῦ Πραντούνα· ὁ δὲ κ. Μεράρχος πολλάκις ἰδίῳις ὄμμασιν ἐξετίμησεν ἐπὶ τὴν ἀξίαν καὶ τὴν γενναιότητα τοῦ Ἀξιωματικοῦ τούτου καὶ πολλάκις, μὲ πεποιθησίν πρὸς αὐτόν, ἀνέθεσεν αὐτῇ σπουδαιότατας ἀποστολάς, καὶ ἐπήνεσε τὸ Γάγμα του δι' ἡμερησίων διαταγῶν του, ὧν ἀντίγραφα ἐκισυνάπτω. —

Ὁ λαχαγὸς Πραντούνας, ἐκτὸς τῶν σπουδαίων τούτων προσόντων του, ἐγένετο ἤρωα πράξεων ἀντακαρνήσεως καὶ γενναιότητος, ἐπιβαλλουσῶν τὸν προβιβασμόν του ἐπὶ ἐξόχῳ Στρατιωτικῇ ἀρετῇ. Κατὰ τὴν ἀπὸ Γιαννωτῶν εἰς τὰ στενά τῆς Πόρτας ἀξιωματημένην πορείαν τῆς 9ης Ὀκτωβρίου π.έ. τὸ 3ου Γάγμα ἦτο ἡ ἐμπροσθοφυλακὴ τῆς Μεραρχίας, καὶ ἐβάδισεν ἐπὶ 45 χιλιομέτρα διὰ μέσου τῶν δασωδῶν καὶ τραχέων καρβουνίων ὄρεων, διαρκῶς μαχόμενον. Ὁ Πραντούνας καθ' ὅλας τὰς συμπλοκάς τοῦ Μόικρου, τοῦ μεταξῶ, καὶ κατὰ τὴν μάχην τοῦ Ῥαχόβου, θέλων νὰ ἐνεαρρύνῃ τοὺς τὸ πρῶτον βαπτιζόμενους εἰς τὸ πῦρ στρατιώτας του, ἐξετέθη μετ' ἀντακαρνήσεως εἰς τὸ πῦρ τοῦ ἐχθροῦ ἐν τῇ πρώτῃ γραμμῇ. Τὸ ἑσπέρας τῆς ἡμέρας ταύτης ὁ Πραντούνας μὲ μικρὸν τμήμα τοῦ 10ου Λόχου του ὑπὸ τὸ φοβερὸν σκότος καὶ τὴν βροχὴν τῆς ἀλημονῆς τοῦ ἐκαίνης νυκτός καταλάβε σπουδαίαν προκεχωρημένην θέσιν ἐντὸς τῶν στενῶν, κατεχομένην ἰσχυρῶς ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ μὲ προφανῆ κίνδυνον τῆς ζωῆς του καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς διαταγῆς. —

Κατὰ τὴν μάχην τῶν στενῶν τῆς Πόρτας τὴν ἐπομένην τῶν ἀνωτέρω ὁ Πραντούνας ἄρα τῇ χαραυγῇ, κατὰ πάντα ἑτοιμὸς καὶ μεθ' ὅλην τὴν ὀλονυκτίαν τῆς παρελθούσης φοβερᾶς νυκτός, ἐξετέλεσε μετὰ μεγίστης τακτικῆς ἀντιλήψεως καὶ γενναιότητος τὰς διαταγὰς τοῦ Συντάγματος, ἐπιτεθεὶς ἐκ τοῦ συστάδην καὶ διὰ τῆς λόγχης κατὰ τῶν κατεχόντων τὸ στενόν, οὗς καὶ ἐξετόπισεν, καταλαβῶν δὲ σπουδαιότατην θέσιν ἐπιμρατοῦσαν τῶν στενῶν τούτων καταρυνέτριψεν αὐτόν, καὶ τὸν ἐξηνάγκασεν αὐτίς διὰ τῆς λόγχης καὶ ἐκ

τοῦ συστάδην εἰς φοβερὰν φυγὴν καὶ παράδοσιν 35 πεδινῶν τηλεβόλων καὶ ἀφρόνων πεδινῶν συζυγαρχιῶν καὶ ὕλικου πολέμου, ἔκπων κλπ. κλπ. Ὅστις εἶδεν τὸν ἀριθμὸν τῶν Τουρκικῶν πτωμάτων, ἅτινα ἐκάλυπτον τὰ στενά τῆς Πόρτας, ὡς καὶ τῶν ἡμετέρων, δύναται μόνον νὰ ἐκτιμήσῃ τὴν γιγαντοραχίαν, ἣν ἔκαμαν ἐν τῇ θέσει ταύτῃ τὰ 1ου καὶ 3ου Τάγματα τοῦ συντάγματος, ἅτινα μόνον ἐντελῶς διεξήγαγον τὸν ἀγῶνα τοῦτον, καὶ κυρίως τὸ 3ου Τάγμα, τοῦ Διοικητοῦ τοῦ δίδοντος τὸ παράδειγμα τῆς ἀνδρείας καὶ τῆς αὐτακαρνήσεως, συνδεόμενον στενῶς, μὲ ἔξοχον τακτικὴν ἀντίληψιν καὶ διοικητικὴν ἱκανότητα. Διὰ τὴν ἀνωτέρω ἔξοχον πρὸς τὴν πατρίδα θηρησίαν του, καθ' ἣν ἐπεδείξατο ἀπαράμιλλον ἀνδρείαν, τακτικὴν ἀντίληψιν καὶ διοικητικὴν ἱκανότητα κρίνω ἀπαραιτήτως δίκαιον νὰ προβιβασθῇ ἐπὶ ἐξόχῃ στρατιωτικῇ ἀρετῇ ὁ ἀνωτέρω λοχαγὸς Διοικητῆς τοῦ 3ου Τάγματός μου.

β) Τὴν 19ην Ὀκτωβρίου τὸ Σύνταγμα ἔλαβεν πρῶτον μέρος κατὰ τοῦ εἰς Γιαννινοῦ ἰσχυρομένου ἐχθροῦ μὲ τὰ 3ου καὶ 1ου Τάγματα αὐτοῦ. Τὰ Τάγματα ταῦτα ἐσχηματίσθησαν πρὸς μάχην (ὡς δι' ἀσκήσεις), ὡς εἶπεν ἡξιοματικὸς τοῦ ἐπιτελείου ἰδὼν αὐτά, καὶ ἐβάδισαν θαρραλέως κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, τὸ μὲν τρίτον δεξιὰ ἄνωθεν τῆς ἀπὸ Βοδενῆ εἰς Γιαννινοῦ δημοσίας ὁδοῦ, τὸ δὲ πρῶτον ἀριστερὰ αὐτοῦ. Τὸ 3ου Τάγμα μὲ θαυμάσιον τακτικὸν σχηματισμὸν καὶ τάξιν ἐβάδισε κατὰ τῶν ὑψωμάτων τῶν πρὸ τοῦ τορέως του. Ὁ ἐχθρὸς, κατέχων τὰ ὑψώματα ταῦτα ἰσχυρῶς, ἐπεδέχθη τὸ πρῶτον Τάγμα τοῦτο διὰ σφοδροῦ κανονιοβολισμοῦ. Τὰ Τάγματα ἔλαβεν καταλλήλους διατάξεις, καὶ δέν διέκοψε τὴν ἐπιθετικὴν πορείαν του τὸ παράπαν, κληριάζον δὲ τὰ ὑψώματα ἐγένετο δεκτὸν διὰ σφοδροῦ πυρὸς τοῦ ἐχθρικοῦ πεζικοῦ καὶ ὁ ἀγὼν ἤρξατο σφοδρότατος. Τὸ Τάγμα ἐσηκολούθει μεθ' ὁρμῆς τὴν κατὰ τῶν ὑψωμάτων ἐπίθεσίν του, ἀλλὰ τὸ ἐχθρικὸν πυροβολικὸν ταχθεὲν δεξιότερον τῶν ὑψωμάτων, καθ' ὧν κατηρθύνετο τὸ 3ου Τάγμα, ἔβαλε κατ' αὐτοῦ σφοδρῶς, μὴ-προσέχον ποσῶς εἰς τὸ ἡμέτερον πυροβολικόν. Τὸ Τάγμα ἐκ τῆς ἀπροόπτου ταύτης δεινῆς καὶ ἐπιτυχοῦς προσβολῆς τοῦ ἐχθρικοῦ πυροβολικοῦ, ὡς καὶ τῆς κατὰ μέτωπον ἰσχυρῆς ἐπὶ τοῦ ἐχθρικοῦ πεζικοῦ, ἐκλονίσθη, καὶ ἠφέντως θά υπεχώρει τὸ δεξιὸν μας, ὅπερ μὴ ἔχον ἄλλας δυνάμεις ἐκεῖ, καὶ μὴ υπαρχουσῶν ἄλλων ἐκεῖ ἐφεδρειῶν, θά

ἄφηνεν τὸ δεξιὸν τῆς Μερραρχίας μας καὶ τῶν ἄλλων ἔτι στρατευμάτων τῶν ἐπα-
τεθέντων κατὰ τῶν Γιαννιτικῶν ἐντελῶς ἐκτεθειμένον, καθὸ τῆς 2ας καὶ 3ης
Μερραρχιῶν εὐρισκορέμων μακρὰν, ἐκεῖθεν τῆς Γαφύρας Ἰππαλίτζα.-

Τὴν στιγμὴν ταύτην τὴν κρίσιμον ἢ ἐτοιμότης τοῦ πνεύματος, ἢ ἀντίληψις
τῆς καταστάσεως καὶ ἢ παραδειγματικὴ γενναϊότης τοῦ Πραντούνα ἀπεδίωξαν
τὸν κίνδυνον. Ἐτέθη ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ κλονισθέντος Τάγματος, τοῦ ὁποῦ
ἡ δύναμις ἔβαινε ἢ ἠμίσεια, ἐκατέθη σφοδρῶς κατὰ τὰν πρό αὐτοῦ ὑψωμάτων,
καὶ διὰ τῆς λόγχης ἐξετόπισεν ἐκεῖθεν τὸ ἐχθρὸν, προκινουμένων, ἵνα ἐν-
θαρρύνῃ τοὺς κλονισθέντας καὶ δεκατισθέντας ἄνδρας του. Τὰς θέσεις ταύτας
διετήρησε διὰ τῆς προσωπικῆς ἀνδρείας του μέχρι τῆς πρώτης ἐναντίον τῶν
σφοδρῶν ἐπιθέσεων τοῦ ἐχθροῦ, βοηθούμενος καὶ ἀπὸ τὰ κολυβάλα τοῦ ἐπίσης
γενναίου ἀνευκολοχαγοῦ Δελούδα μέχρι τῆς πρώτης, ὅτε ἐνιοχύθη καὶ διὰ
τοῦ 3ου Τάγματος ἀψιχθέντος.

Διὰ τὴν ἔξοχον ταύτην πρῆξιν τοῦ Πραντούνα, καὶ δι' ἄλλας, τὰς ὁποίας
δέν εἶναι δυνατόν ἐνταῦθα νὰ ἀναφέρω, προτείνω, ὅπως προβιρασθῆ καὶ πάλιν
ἐπὶ στρατιωτικῇ ἀρετῇ ἔξοχῳ οὗτος.-

Διὰ δὲ τὴν ἔξοχον δρᾶσίν του ἐν Ἡκείρῳ ἐξέθεσα ἐν ἄλλῃ ἐκθέσει μου
ὑποβληθείῃ διὰ τῆς ἐκ' ἀριθ. 1015 τῆς 14ης Ἰανουαρίου ἐ.ε. ἀναφορᾶς μου.-

Ἐν Μανωλιάσῳ τῇ 2ῃ φεβρουαρίου 1913

Ὁ Διοικητὴς τοῦ 3ου Μεζ. Συντάγματος

Ἀντώνιος Καρπάνης "

Διὰ τὴν ἀκρίβειαν τῆς ἀντιγραφῆς

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23ῃ πεφεβρουαρίου 1928

Ἀ.Φ. Πραντούνας

Παραιτηθεὶς Ὑποστράτηγος.-

β.) Τὴν 17/1/13 ὁ ἀπαράμιλλος ἤρως τότε Λοχαγὸς Χρ. Τσολακόπουλος ἐπ' εὐ-
καιρίᾳ τῆς ὀνομαστ. ἑορτῆς μου συγχαίρει ἐκ μέρους τοῦ Τάγματος που τὸ
Τάγμα μου διὰ τὴν ἑορτὴν ἐροῦ, ὅν καλεῖ ἠρωτικόν καὶ λατρευτὸν καὶ ποί εὐ-
χεταὶ κλπ.

γ.) Μέρος ἀδελφικῆς πρός με ἐπιστολῆς τῆς 27/1/13 τοῦ βαρύτητα εἰς τὸ

στηθεος κατά τήν μάχην τῶν Γιαννιστῶν τραυματισθέντος ἰδεώδους Ἡρώος λοχα-
γοῦ Δημ. Χρυσομάλλης, νῦν, φεῦ ! ἀειμνήστου, καθό ἐνόοξότατα περὸντος ἐν μά-
χῃ κατὰ τῶν Βουλγάρων τόν Ἰούλιον τοῦ 1913 κλπ. κλπ. Ἴδού τοῦτο:

" Ἀδελφέ Ἀντώνη! Λυποῦμαι, ποῦ δέν ἤρουνήθην νά φθάσω μέχρις αὐτοῦσε νά
σοῦ σφίξω τό χέρι καί νά σέ φιλήσω μέ ὄλην μου, μὰ μέ ὄλην μου τήν καρδιά,
γιά τήν ἀνδρεία σου, τήν ἀρίστην σου διαγωγήν, τήν στρατιωτικὴν διοικητικὴν
ἐκμανότητά σου, καί τήν ἀρετήν σου τοῦ νά μεταδόησ καί εἰς τοὺς ὑπὸ σέ τό
θάρος καί τήν γενναιότητα, δέν δύνασαι, ἀδελφέ μου, νά φαντασθῆς, τό πως
ἐκφρίζονται οἱ στρατιῶταί μας, τοὺς ὁποίους συνήνητρα καί συναντῶ. Τοῦτο
μόνον σοῦ λέγω, ὅτι ἔχουσι τυφλήν ἐμπιστοσύνην πρός σῆς, καί μόνον Σῆς.
Ἔμε ἐκ τούτου εὐχομαι εἰς τόν Θεόν, ὅπως σέ διαφυλάττῃ μέχρι τέλους γιά
τό συμφέρον τῆς Πατρίδος μας κλπ. κλπ. Σέ φιλῶ ἀδελφικῶς, Δ. Χρυσομάλλης,
Λοχ. Μεγ. 27-1-1913" .-

δ.) μέρος ἐπιστολῆς τοῦ ἀειμνήστου ὡς ἄνω Ἡρώος λοχ. Χρ. Τσολακοπούλου
πρὸς τόν Ἰω. Καλογεράν τῆς 25/12/13 εἰς Παρισίους κλπ. Ἴδού τοῦτο:

" Ἀγαπητέ Γιάννη!... Τήν ἐπιστολήν σου ἔλαρον κλπ. ... Ἐσκεπτόμην ἔτι ἐπ'
αὐτῆς καί ἄλλα σχετικά, εἰς ἃ μέ μετέφερον αὐτή, εἶχον φραϊάς εἰκόνας
πρὸ ἔροσ, εἰς ἃς εἶχε τήν κρέκουσαν θέσιν ὁ πολυαγαπημένος μου Ἀντώνης
- δηλ. ἐγώ, ὁ Ἀ. Πραντούνας - ~~Ξ~~ ἀγάπα τον, διότι καί αὐτός ὁ ἴδιος δέν εἶ-
χεύρται, πόσον ἀξίζει ~~Ξ~~ κλπ. "Ἐλεγα στήν γυναϊκά μου: " εἰς ἐρέ φθάνουν αὐτά

τά συγχαρητήρια - ἦτο ἡ ἑορτή του - ὄντως ἕνα ἀκόμῃ ἦτο δυνατόν νά μέ
συγκινήσῃ ἀπό χαράν, τοῦ Ἀντώνη ! Ἀλλά τόση χαρά θά ἦτο πολύ ! "

ε.) μέρος ἐπιστολῆς πρὸς μέ τῆς 4/11/14 ἐκ Παρίσου τοῦ ἐν Γαλλίᾳ συμμα-
θητοῦ μου, τότε λοχαγοῦ, καί νῦν Ἀντιστρ/γοῦ Δημ. Καθενιώτη διὰ μίαν πλα-
στογραφίαν καί συκοφαντίαν, ἣν διέπραξε κατ' ἔροσ εἰς ἕκτοτε διαρρόητος, σα-
τανικός καί μοχθηρός, ἀκακὸς καί φυγόραχος Ἀνάτ. Ἀξιωματικός, (ὄρα βίον
μου - Ἀπομνηρονεύρατά μου ὡς ἄνω). Ἴδού τοῦτο:

" Ἀγαπητέ Ἀντώνη, οὐδέποτε ἐφантаζόμην τοιαύτην ἀτιμίαν, τοιαύτην ἔλλει-
ψιν στρατιωτικοῦ φρονήματος, ὅστε νά σέ κόβουν καί νά μὴν εὐρέσκεται ἕνας
ἀνώτερος νά πῆ, " μάλιστα, κύριε, ἐγώ ἐκέραλα τοιαύτην " ἐκθεσιν, διότι

τοιαύτη είναι η γνώμη μου". Ήρθε "έθνος δικολάβων και όχι στρατιωτών. Όπως δήποτε θρωε και αν υπάρχη ακόμη τοιαύτη έβκθεοις ούδέποτε η κεντρι- κή Υπηρεσία έδει νά υποβάλη προς υπογραφήν τοιοῦτο δολοφονικόν διάταγμα, τό όποϊον δέν λέγει τίποτε, και συγχρόνως άφίνει νά υπονοηθῆ, ό,τι θέλει ό καθείς. Έν τούτοις παρ' όλας τās έπιθέσεις των άγνώστων τούτων έχθρων παραμένει άκέραιος έν τῆ συνειδήσει μας, και αντί νά σοῦ κάμουν κακό αυτοί οι άνθρωποι, άπ'έναντίας προσθέτουν εις τήν δικαιοσύτην άλλως τε εκτίμησιν, τήν όποϊαν σοῦ έχουν όλοι οι συνάδελφοι, και μίαν αγγλην συμ- παθείας, τήν όποϊαν έχουν οι μάρτυρες, σέ διαβεβαιω, ότι τό πάθημα αυτό σέ σηκώνει πολύ... Έν ψ έχεις τήν θέσιν σου εις τό στρατεύμα, έν ψ έπο- λέμησες, ως όλίγοι, τελείως καλά, κάθου και άλληλογραφείς έρωτικώς μέ διαφόρους ισχύοντα, οι όποιοι γεννηθέντες και άνατραφέντες μοχηροί — ίσως έννοει τόν παιδικόν μου φίλον κ. 'Ι.μεταξάν — δέν δύνανται νά δια- γνώσωσι τά εύγενή έλατήριά σου... Δι'έσέ, που ό βαθμός του Στρατηγού εί- ναι δικαίωμα ως εκ των υπηρεσιών σου, και δικαίωμα κεκτημένον... ήτο έν- δεδειγμένη ή σάφρων άποράκρυσις σου από τους έν τοις κέντροις, οι όποιοι, διά νά φθάσουν εκεί, πρώτα-πρώτα είναι δικλωράται, κλπ. κλπ. Μέ φιλω δικα- θενιώτης". -

στ.) Μέρος έπιστολής προς μέ του τότε Υπο-έπιτ/ρχου του Βασιλέως 'Ιω. μεταξά, 'αντιουν/ρχου Μηχ/κού τῆς 2/11/14 κατόπιν του άνω βόεχυροῦ κατ' έροῦ έγκλήματος του άποτροπαίου Β.Δούρανη, 'Ιδού τοῦτο:

" Αγαπητέ μου 'αντώνη!... Όσαν άφορῶ τό σχέδιον τῆς άναφορῆς σου, έν ήρην εις τήν θέσιν σου... δέν τά έκαρνα διόλου παράπονα, ως έπραξα δι' έμέ άλλοτε, τό αυτό συμβουλεύω και εις σέ τόν άρχαϊόν φίλον. Έάν έχης ένα ή δύο έχθρούς, έχεις θρωε και πολλούς φίλους, εκτιμώντάς σε, και έ- σο βέβαιος, ότι ταχέως τά σοῦ παρουσιασθῶν περιστάσεις, οιά νά επικυρώ- σης εκ νέου τήν τόσον άγαθήν περί σοῦ φήρην, ήτις άλλως τε ούδεμίαν μεί- ωσιν υφίσταται, κλπ. κλπ. Μέ φιλω 'Ι.μεταξάς ". -

ζ.) Όμοίως έπιστολής τῆς 29/9/14 του τότε 'ανθ/γου 'Ι.Γεωργοπούλου. 'Ι- δού τοῦτο:

" Σεβαστέ μοι κ. Ταγ/ρχαι. "Ελαβον τήν ἐπιστολήν σας κλπ. 'Επί πολύ ὁ νοῦς μου περιεπλανήθη εἰς τὰ αἵματοβαφή ἐδάφη τῆς μακεδονίας καί 'Ηκείρου, πρό δέ των ὀφθαλμῶν μου ἐν εἴδει ὀπτασίας διηλθον αἱ ἔνδοξοι καί ἡρωϊκαί ἡμέραι τῆς ἐκοστρατείας, καθ' ἃς ἡ γενναϊότητι καί εὐγενεστάτη καρδιά σας — ἡ γερὰτη ἀπό φιλοπατρίαν καρδιά σας — ὡς καί ἡ οὐρπαθευτάτη μορφή σας ὑπῆρξαν ὁ μοχλός τῆς ἀρηιουργηθείσης δόξης τοῦ ἡρωϊκοῦ πλέον βου συν/τός μας — ἡ μᾶλλον τῆς ΙΥ Μ/ρχίας κλπ. κλπ. 'Ι. Γεωργόπουλος, 'Ανθ/γός Πεζ." - η.) 'Επιστολή ὁμοίως τῆς 4/5/1915 τοῦ ἀθανάτου 'Ημιθέου Γεωρ. Γεωργουλίου, τότε 'Υπολ. Πεζ., νῦν δ' ἀειμνήστου Ταγ/ρχου, περὸντος εἰς ἡρωϊκὴν ἔφοδόν του κατὰ Βουλγαρο-Γερμανῶν τῆ 1917 πρό τοῦ μοναστηρίου τῆς μακεδονίας ἐνδοξότατα (ἐν Μ/ρχία 'Αρχικελεύουσι) — ὄρα βίον μου — 'Ἰδοῦ τοῦτο:

" 'Η φωτογραφία σας, κ. Ταγ/ρχαι, μ' ἐκέπλησε χαρῆς, καί ἐν ταύτῃ καί θάρρους, διότι βλέπω, ὅτι ἐκεῖνος, ὅστις κατὰ τὰς κρισιωτάτασι περιστάσεσι τοῦ 'Εθνους μέ φώδηγρε πάντοτε πρός τὰ ἐμπρός, ἀψηφῶν πάντα κίνουνον καί κόπον, ἐκεῖνος, λέγω, ὁ ὁποῖος κατέρωσε διὰ των ἔργων του ὄχι μόνον τὸ τάγμα του νά κατασῆρη ἀνώτερον των ἄλλων τοῦ συν/τός μας Ταγμάτων, ἀλλὰ καί αὐτὸ τὸ εὐν/γμα μεταξὺ των συν/μάτων τοῦ 'Ελλην. Στρατοῦ, δέν μέ ἐλησρόνησε... Ὅσον ἀφορᾷ τὸν Βουλγαρικόν πόλεμον — εἰς ὃν εἴχομεν τὸ ἀτύχημα νά μὴν ᾔστα — κλπ. κλπ. Γ. Γεωργουλίου, 'Υπολ. Πεζ." -

θ.) 'Απόσπασμα ἐπιστολῆς τῆς 10/5/14 πρός με τοῦ ζώντος 'Ημιθέου Βιο. Γενηρατῆ, τότε ἐφ. 'Ανθυπ/γού, ἐξελιχθέντος εἰς μόνιμον Ἀντισυν/ρχην, καί ἤδη Δικηγόρον ἐνίκης ἀπὸ τοῦ 1922. 'Ἰδοῦ τοῦτο:

" Γενναϊέ μου Ταγ/ρχαι Χαίροις! 'Η ἐπιστολή σας κληθεῖσα μοί ἐγένετο αἰτία νά χύσω δάκρυ ἱερᾶς συγκινήσεως, ἀναμνηθεῖς τῆς ὠραίας καί εὐτυχοῦς (ἴσως τῆς μόνης) ἐποχῆς τοῦ βίου μου. 'Η εὐτυχία μου δ' ἐκείνη ἔχει τὰς ἀναλαμπὰς τῆς, ὅταν ἔχω τήν τιμὴν καί τήν τύχην νά συναντῶμαι μέ τινα ἀστέρα τῆς ἡρωϊκῆς ἐκείνης κλειιάδος, ἣτις ἔλαρψεν ἀκτινοβόλος κατὰ τὰς πολεμικὰς μας ἐποχὰς, μέ λάμπην ἀποτυφλωτικὴν διὰ πάντας τοὺς ἐναβρυνόμενους πρό τοῦ πολέμου, κτήσοντας κατὰ τὸν πόλεμον, ἀπροσπελάστους δέ καί

τετυφωμένους ἦδη. Τὴν ἐπιστολὴν σας λαβὼν, ἐπίστευσα, ὅτι ὑμᾶς αὐτοὺς συνήν-
τησα, καὶ εἶμαι ὑπερήφανος, ὅτι ἄδελφός ἀποκαλοῦμαι παρ' ἐκείνου, ὅστις εἶναι
προωρισμένος ἕαυτον ἢ βράδιον νὰ δδηγήσῃ τὰ Ἑλληνικὰ στρατεύματα πρὸς τὴν
νίκην καὶ τὸν θρίαμβον. Ἄς μοὶ ἐπιτραπῇ ἦδη, ὅτε δὲν εἶναι δυνατόν πλέον
νὰ θεωρηθῇ κολακεία, νὰ εἶπω καὶ νὰ πιστεύω, ὅτι Πραντούνας, Τσοκακόπουλος,
Μάνος εἶναι ἡ χρυσὴ κλειὴς τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ, εἶναι οἱ σημεῖοι Σωμα-
τάρχαι τοῦ μέλλοντος, εἶναι οἱ ὑποφῆται τοῦ Ἑλλην. στρατ. πνεύματος....
φαντασθῆτε δὲν τὴν εὐτυχίαν μου, ὅτι πάντες οὗτοι τυγχάνουσι φίλοι μου,
κλπ. κλπ... Εἶς, ἕνας Πραντούνας, ἕνας πολεμιοτῆς γίγας, ἐπιτρέμεται νὰ δια-
πληκτίζεσθε, ἔστω καὶ διὰ μηνύσεων μὲ ἕνα...., ὅν ἀποστέρω νὰ χαιρετῶ!;;
κλπ. "Ἐδουα 10-5-14 Βάσος Γενηρατῆς".-

Τῆ 16-4-1931, μετὰ τὰς ἀναισχύντους καὶ κακοθροσάτας πλαστογραφίας τῆς Ἱ-
στορίας εἰς βάρος μου ἐν τῷ "Ἐλευθέριῳ Ἀνθρώπῳ" μοὶ γράφει ὁ ἴδιος "Η-
ρωας Βασ. Γενηρατῆς": "...Ὡς τί ἔλαθεν ὁ Κοσχοπούλος καὶ σέ ληρονεῖ;
τί συμβαίνει; τί προσωπικαὶ ἀφορμαὶ ἐκάρχουν; Ἐγὼ κατὰ καθῆκον τοῦ ἔ-
γγραφα περὶ αὐτῶν, ὅσον καὶ περὶ μοναστηριώτου καὶ Χρυσοσκιάθη, οἱ οὓς ἔχω
ἐκπλαγῆ! τί νὰ συμβαίνῃ; ἀληθῶς ἄτροπή!!!..."

ι.) Ἀπόσπασμα ἐπιστολῆς πρὸς με τῆς 17/8/1919 τοῦ τότε Ἐπιτελάρχου τῆς
Στρατιᾶς Μακεδονίας (Θ/νίκης) καὶ συμβαθητοῦ μου τῆς Γαλλίας κ. Πτολεμαίου
Σαρηγιάννη, νῦν Ἰδιοτρ/γου ἐ.ά. Ἴδου αὐτό:

" Ἐλλίξω νὰ σέ συγχαρῶ τᾶρα πολὺ γρήγορα ὡς Στρατηγόν. Ἡ ἀναφορὰ τῶν
παραπόνων σου, τὴν ὁποίαν εἶδρον δικαιοσύνην (Σημ. περὶ προφίρασροῦ μου
εἰς Ἰδιοτρ/γου), τὴν εἰσῆγαγον στὸν Στρατηγόν (Α. Παρασκευόπουλον), ὁ ὁποῖος
οὐρῶνος ἐντελῶς τὴν ἐπέβαλεν εἰς τὸ Ἰδιοτρ/γεῖον, ἀναγράφας, ὅτι εἰδρίκει
τὰ παράπονά σου δίκαια, καὶ πολλὰ κολακευτικά διὰ σέ! Δέ φιλῶ ἀδελφικῶς,
Πτολεμαῖος (Σημ. Ἰδιο-Ἐπιτ/ρχης τῆς Στρατιᾶς μας) Θ/νίκη 17/8/1919".-

ια.) Ἀπόσπασμα ἐπιστολῆς πρὸς με τῆς 24-2-1931 τοῦ ἐν Δουλοκάστρῳ νῦν ἰ-
ατροῦ, καὶ τότε (1912-13) μαχίρου λοχίου τοῦ ἐπ' ἐμέ 11ου λόχου τοῦ σου Περὶ
Συν/ματος (δηλ. τοῦ ἀειρνήτου Ἡμιθέου λοχαγοῦ Δημ. Λυσοράλλη) κ. Σταθίου
Παραδοκούλου, Ἴδου αὐτό:

" Στρατ/γέ μου, είς τήν έξιτορήσιν των γεγονότων τής 1Υ Μ/ρχίας μέχρι και του Σαρανταπόρου υπό του "Ελευθέρου Ανθρώπου" ούδαμοῦ μνημονεύεται τό ὄνορά σου!! Τοῦτο μέ κατέπληξε. Δέν ἐνθυμούμαι ἀκριβῶς τὰς ὑπηρεσίας καί των ἄλλων λόγων σου, ἐκτός τῶν ἀψιμαχιῶν των, κατά τήν διάβασιν τῶν καρβουνίων ὀρέων, ἀλλ' ὁ 11ος Λόχος σου, κλπ. (Σημ. δηλ. τοῦ Δ. Χρυσομάλλη, εἰς ὃν ἀνήκεν οὗτος) .. κλπ... παρακολούθη τὰ γεγονότα, διὰ νά ἴδω τήν ἐπί 72 χιλιομέτρα συνεχῆ πορείαν τοῦ τμήματός σου πρός Γουρμένισσαν, ὡς ἐνθυμούμαι, τήν κατάληψιν τής Βαρροίας, πρώτης εἰσελθούσης τής Διμοιρίας μου (Σημ. ἦτο λοχίας ἠμιδιμοιρίτης τότε) ἀκροβολιστί, τήν μάχην των Γιαννιτωῶν, τόν τραυματισμόν τοῦ Χρυσομάλλη, τόν ἠρωταρόν τοῦ Γ. Γεωργουλᾶκου, τήν ἀνάληψιν τής βί. Διμοιρίας ὑπ' ἑμοῦ μετά τήν ἐγκατάλειψιν τῆς ὑπό τοῦ Ἐπιλοχ. Συνανιώτου Ἠλ. Λοχ. Ἐφέδρου Πακαδομητηρίου Εὐαγγ. Λοχίου Σιτιστοῦ Χρονέα καί 2 ὑπαξι-κῶν ἀνρπολιτῶν τοῦ Χρυσομάλλη καί τήν ἐξακολούθησιν τῆς μάχης μέχρις ἑσπέρας, ὅτε ἀνέλαβε τήν διοίκησιν τοῦ λόχου ὁ Γ. Γεωργουλᾶκος. Ἐνήργησα καί τήν ἐπίδεσιν των τραυματισθέντων μετά τοῦ ἐφ. Ἀνθρ/ιάτρου Σωτ. Καραμπέτου. Διά τοῦτο ἀπαντῶ εἰς τόν "Ελευθερον ἄνθρωπον", καί ἂν ἡ ἔκθεσίς μου εἶναι στρατ/κῶς καλή νά σταλῆ, ἄλλως νά διορθωθῆ (Σημ. τήν ἔσπειλα αὐτοῦσιον, ἀλλά τό βυκαρόν καί συκοφαντικόν αὐτό φύλλον τήν... περιέτρόνησεν!!.) μετά τερῆς Στάτικος Πακαδόπουλος, ἰατροῦ, Ξυλόκαστρον 24-2-1931". -

ιβ.) Ἀπόσπασμα ἐπιστολῆς πρός μέ τῆς 22^η 10-1913 τοῦ τότε Ἀνθυλ/γοῦ καί νῦν Συν/ρχου ἢ Ὑποστρ/γου ἐ. ἄ. Ἰω. Πακίναγιώτου, Ἰδού:

" Ἀταρευτέ ἀδελφέ Ἀντώνη!... Διά τόν προβιβασμόν σου (Σημ. δηλ. εἰς Ταγ/ρχην τόν 2/ρριον τοῦ 1913) σέ συνεχάρην τυπικῶς, διότι, ὡς ἐνηργήθη οὗτος, δέν μ' ἠχάριστρες: α.) Δέν περίτρενα νά ἴσω τό ὄνορά σου εἰς τό αὐτό Β. Δ., εἰς ὃ καί τῶν ... ἄλλων γνωστών μας διά τήν φρασίαν των κατά τοῦς πολέμους β.) ὁ προβιβασμός σου εἰς Ταγ/ρχην ἀποτελεῖ διά σέ εἰρωνεΐαν τῆς ἀξίας, διότι δέν ἔπρεπε μετά δύο τόσον νικηφόρους πολέμους, ὧν ὑπῆρξες εἰς τῶν κυρίων παραγόντων, νά εὐρίσκεισαι Ταγ/ρχης, ἀλλά τοῦλάχιστον Συνταγ/ρχης. Τό γαλόνι τοῦ Ταγ)ρχου ἔδει νά σοῦ δοθῆ τήν πρώτην τῆς 11ης Ὀκτωβρίου 1912 ἢ τῆς 21ης ἰδίου. Τό δέ τοῦ Ἀντυσυν/ρχου τήν πρώτην τῆς 3ης Ἰανουα-

ρίου 1913, νυν δέ τό τοῦ Συν/ρχου...καί γ.) Ταγ/ρχης καί οὐ, Ταγ/ρχης καί
ὁ Δυρκερόπουλος;!!...κλπ.κλπ. Σέ φίλῳ γλυκά καί ἀδελφικώτατα Ἰω. Παπαπανα-
γιώτου (τότε Ἰκολοχ.) Κουρπάλισα 22/10/13".-

γ.) Ἀπόσπασμα ἐπιστολῆς πρὸς με τῆς 29ης Ἀπριλίου 1913 τοῦ τότε δημοσι-
ογράφου τοῦ ἡμερησίου φύλλου Ἀθηνῶν " Ἐκρίκ " κ.Σ.Ν.Κτεναρέα, ὑπηρετήσαν-
τος καί εἰς τό περίφηρον Τάγμα μου, ὡς λέγει. Ἴδού :

" Ἀξιότιμε κ.Μραντοῦνα ! Γράφω τὴν πολεμικὴν ὄρασιν τῆς τετάρτης 4/ρχίας,
θά ἐτόλμων νά σῆς παρακαλέσω νά μοί παραύχητε μαρτυρῆς πληροφορίας, αἱ ὁποί-
αι θά συνετέλουν εἰς τὴν ἀκριβεστέραν καί πιστοτέραν ἀνακαρίστασιν τῶν γε-
γονότων. Ἀποτείνομαι πρὸς Ὑμᾶς, τοῦ ὁποίου ἐγνώρισα τὴν ἀξίαν καί τὴν ἐν
Πολέμῳ, διότι καί ἐγὼ ὑπηρετήσα εἰς τό Τάγμα σας ἐν τῷ 9ῳ λόχῳ. Αἱ πληροφο-
ροῖαι αὗται θά ἀποβοῦν πρὸς ἀτομικὴν μου χρῆσιν, καί μόνον διὰ νά μοῦ ἐ-
ξασφαλίσουν πιστότερον τά πράγματα καί ἀπό πολεμικῆς ἰδέψεως ἐπιστημονι-
κώτερον. Ἐπειδὴ δέ μοί εἶναι γνωστόν, ὅτι καί ἐν ἡμεῖς ἐσηραιοῦσατε ἐξαι-
ρητικὴν ὄρασιν, ὡς παρακαλῶ πολύ νά εὐαρεστηθῆτε νά μοί ἐκθέσητε τά τῆς
δράσεως τοῦ Τάγματος ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν ὅλην ὄρασιν τοῦ Συν/τος καί τῆς
4/ρχίας, καί ἰδίῳ τό σημεῖον, εἰς ὃ οἰεῖτε εἶχετε ἀναλάβη καί τὴν διοίκη-
σιν ἑνὸς τμήματος 9 λόχων κλπ...καί μαζί μ' αὐτά ὑμετέρας κρίσεις, αἱ ὁποί-
αι θά μοί εἶναι πολύτιμοι, κλπ.Σᾶς παρακαλῶ ἀκόμη νά μοί ἀποστείλητε καί
τὴν φωτογραφίαν σας, ἡ ὁποία θά μοῦ χρειασθῆ. μετ' ἐξαιρέτου ἐκτίμησης Σ.
Ν.Κτεναρέας, Ἀθήναι 29/4/1913 Συντάκτης τοῦ " Ἐκρίκ ". - "

ιδ.) Ὅμοιος ἐπιστολῆς πρὸς με τῆς 21-6-1931 τοῦ Ἰκαστρ/γου Νικ. Δημη-
τριάδου, ἐνδόξου καί ἡρωικοῦ πολεμιστοῦ, καί ἀρίστου Ἀξιωματ/κοῦ. Ἴδού αὐτό:
" Ἀγαπητέ μοι Ἀντώνη! Εὐχαρίστως ἔλαβον τὴν ἐπιστολήν σου, προερχομένην
ἀπό ἐνδόξου καί φίλτατου στρατηγόν, χαρῆς νά σέ κολακεύσω, ὅπως οὐ ἦσο
καί θά ἦσαι δι' ἐρέ πάντοτε, κλπ.κλπ. Σέ φίλῳ Νικ. Δημητριάδης Ἰκαστρ/γος -
καί διοικητῆς τῷ 1931 τῆς ἐν Ναυκλίῳ 4ης 4/ρχίας - (Σημ. ἐν Πολέμῳ οὐδέ-
ποτε συνυπῆρξα μετ' αὐτοῦ, ἀλλ' ἡ φήμη μου τόν κατέκτησε)".

νε.) Ὅμοιος ἐπιστολῆς πρὸς με τῆς 8ης Ἰουλίου 1926 τοῦ τότε Διοικητοῦ
ἐν Ἀθήναις Α'. Σ. Σ. Ἰκαστρ/γου Ἀθαν. Μάρκου, ἐνδοξοτάτου ἡρώος καί οὐρ-

πολεμιστοῦ μου — δραβίον μου — ἰδοὺ αὐτό :

" Ἀγαπητέ μου Στρατηγέ ! Ἡ ἐπιστολή σου μὲ συνεκίνησε βαθύτατα, δι' ὅσα ὑποφέρεις, καὶ θά προσπαθῶ νά σε βοηθῶ, ὅσον δύναμαι, " ἔχεις πολύ δίκαιον νά παραπονῆσαι, ἀλλ' ἔχε ὑπομονήν, καὶ σέ βεβαίω, ὅτι θά δικαιωθῆς μίαν ἡμέραν.. Οὐδέποτε θά λιπονήσω τήν ἀνδρείαν σου, τό θάρρος καὶ τήν γενναιότητά σου κατά τοὺς πολέμους, καθ' οὓς εἶχον τήν εὐτυχίαν νά ἦμαι συναγωνιστής σου. Ὀλίγοι, σὺν καὶ σέ, ἀξιωματικοὶ τοῦ ἐπιτελείου ἐράχοντο καὶ αὐτοὶ ἐν τῇ πρώτῃ γραμμῇ, κλι. κλι. μέ ἀδελφικόν ὑπακορόν' αθ. Μάρκου - Ὑποστρ/γος καὶ τότε, τῇ 1928 δηλ., διοικητῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις Α. Ζ. Σ. " . -

Ἐξ ἀπάντων τῶν ἀνωτέρω, δι' ἃν ἀποδεικνύεται περιτράνω, ὅτι καὶ τό κράτος (Ὑπουργεῖον Στρατ/κῶν = Μακεδονομάχοι, ἀπελευθέρωσις Δράμας - Ὑποστρ/γος Μιλτ. Κοιμήτης, ἀνάγλυφα χαρτογραφ. Ὑπηρεσίας, ἐπίσημος Πολεμικὴ Ἐκθέσις Ὑποστρ/γου Διον. Σταυριανοπούλου, στηριζομένη μόνον ἐπὶ ἐπισημῶν Ἐκθέσεων εὐθυνοειδησίης τύπου — δηλ. μάρκας — Ἀντιστρ/γου ἐ. ἀ. Κωνστ. Μουχοπούλου) καὶ τὰ ἄτομα (Ἀντιστρ/γος ἐ. ἀ. Κωνστ. Μουχοπούλος, Ὑποστρ/γος ἐ. ἀ. Ἰω. Καλογεράς, δημοσιογράφοι: πολ. μουχορίτης, Γ. Βεντίρης — δραβίον μου δι' ἄρμωτέρους τούτους — κλι.), καὶ ὁ τύπος (πολ. μουχορίτης εἰς " ἔθνος " καὶ εἰς " Ἀθηναϊκά Νέα ", Γ. Βεντίρης εἰς " Ἐλεύθερον Βῆμα " τό 1932, κλι.), ὀργιάζουσιν ἐπὶ τῆς δυστυχοῦς καὶ ἀελίας Ἑλλην. ἱστορίας ἐν ἐλαφροτάτῃ μακαριότητι, οἱ μὲν ἔνευ δόλου, οἱ δὲ μετὰ δόλου, πλαστογραφοῦντες καὶ συκοφαντοῦντες, κατὰ τῶν μὲν, δηλ. τῶν Ἡμιθέων Σωτήρων τῆς Ἑλλάδος, σφαγιάζοντες ἀπανθρώπως καὶ ἀνάνδρως τήν ἀλήθειαν ὑπὲρ τῶν δέ, δηλ. ὑπὲρ τῶν δειλῶν καὶ βίψασπίδων, καὶ ἰδίῃ, ὑπὲρ τῶν ἐμυτῶν τῶν, λοδοπατοῦντες ἀγρίως πᾶν ἥθικόν καὶ ὄσιον ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς, διότι γνωρίζουσιν, ὅτι τὰ ἠρωτικά καὶ ἔνδοξα θύρατά των στεροῦνται χρημάτων, ὅπως τοὺς ἀντικρούσωσιν, ἐπίσης ὡς αὐτοὶ, δωρεάν ἐκ τῶν αὐτῶν δημοσιογραφικῶν στηλῶν!! . Ἐφ' ἧς ἔγκαιται ἡ ἀνανδρεία των μεταξὺ ἄλλων. θά ἦτο τίμιον, ἂν προσέθετον εἰς κάθε τοιοῦτο πλαστογραφικόν συκοφάντηνρά των ταῦτα: " εἰς βῆρος μου πᾶσα διάψευσις τῶν ἀνωτέρω μου ὑφ' οἰουθήκοτε ἐν ταῖς παρούσαις στήλαις... " ἢ, ἂν ὁ λόγος περὶ τύπου ἦτο εὐγνωμονέστερος, ἠθικώτερος, κε Ἐλ. Βενιζέλε, καὶ προνοητικώ.

τερος επί του θέματος τούτου, κελεύων : " πάν έντυπον, άναγράφων ιστορικά γεγονότα οία δήποτε από 150 έτών και ένταυθεν, έποχρεούται νά δέχεται δωρεάν οίανδήποτε διάψευσιν ή διαλεύκανσιν ή διαφώτισιν αύτων παρ' οίουδήποτε έντός προθεσμίας 1 έτους, είδέ μή, ή ποινή του υπευθύνου ιδιοκτήτου και συντάκτου του έντύπου αυτού, είναι... κλπ." "Αν ταυτα δέν θεσπισθώσιν, αί πολερικαί δάφναι του λοιπού δέν θά έξαρτῶνται έκ των στρατ. άρειτων, έρφύτων ή έπικτήτων, έκάστου πολερικου, αλλά έκ της έξοχρησιογραφικής εκάστοτε άουνειοφείας, έξωνηρένης ή μή, έμπαθοϋς ή παράφρονος, κλπ. κλπ., ως και έκ της σατανικής και ροχθηρής παρασηκηνιακής επίδειξιάς και ραδιουργίας του πρώτου τυχόντος φυγομάχου, ή δειλου και άνικάνου, ριψάσπιδος κλπ. σφετεριστού ξένων ένδόξων τίτλων !!... μάλιστα, ένδοξότατε νομοθέτα και Έθνικέ, Έρίθεε Έλευθ.Κ.Βενιζέλε !!...

Ουδέποτε υπήρξα ύπαόος της χιραίρας της ύστεροφημίας. Πιστός δέ άντιθέτως θαυμαστής του σοφωτάτου ρητου: "τά πάντα ρεϊ", δέν έκαυσα άγνοών ή ληρμονών, ότι και ή δόξα του Πολέμου διαρκείρ όλίγον σχετικώς χρόνον, όπως βαθηρόν άκνεύσῃ και έξατριεθῃ, ιδίως μετά τον θάνατον των άυτοπτών συνάγωνιστων της, όποτε ή στιγμή είναι επίκαιρος οία τους ως άνω άπατεῶνας και σφετεριστάς — λωποδύτας της 'Ιστορίας, ίνα δολίως έκ των σκοτεινών των όπών επικέσωσι κατ' αύτης και την κατασπαράξωσιν ως άποτρόπαια έχιδναί και ως βδελυραί γλοιώδεις άνθρώπιναι ύπάρξεις... Αλλ' από τον σπείου τούτου, δηλ. της φιλοσοφικής μου άποστροφης προς την γελοίαν ούτοπίαν της ύστεροφημίας, μέχρι της έν τῇ ζωῇ άρύνης κατά παντός δολοφόνου, ήτις είναι έπιτακτικόν καθῆκον παντός κεκολιτισμένου άνδρός, διαβάτου της προσηκούρου ταύτης ζωῆς, είναι μεγάλη άπόστασις. Ίδού, πως βλέπω τήν εικόνα ταύτην μέ τους όφθαλμούς της ψυχῆς μου:

'Υποθέσατε, ότι είς μίαν ήλιόλουστον εύρυτάτην λεωφόρον κοσμοκόλεως τινος βλέπετε κυρίαν τινα βαδίζουσαν πρό ήρῶν, και συγχρόνως βάρβαρόν τινα έξξορρῶντα έκ τινος σκοτεινῆς παρόδου, και ριπτόμενον άκίεεκτον κατά των νώτων ταύτης μέ τό έγχειρίδιον ανά χειρας, ίνα τήν δολοφονήσῃ ! Σῆς έρωτώ ως κεκολιτισμένον, φίλτατέ ροι και Έρίτιρε κ. άναγνώστά ρου: Πρό του

ἀποτροπαίου αὐτοῦ θεάματος τί ὀφείλετε νά πράξετε ; Ἀκιντῶ ἐγὼ ἄνευ ὄρων :
ὀφείλετε νά κεραυνοβολήσετε ἐν πάσῃ σκουδῇ καί διὰ τοῦ προχειροτέρου μέ-
σου τόν δολοφόνον, ὅπως σῶσητε τήν Κυρίαν... Ἀλλά φαντασθῆτε ἐπίσης, κ.
ἀναγνώστα, μέ πόσον ἄπειρον πλέον ὀργήν καί ἄλλοφροσύνην θά ἐκετίθεσθε
κατά τοῦ ἀποτροπαίου αὐτοῦ δολοφόνου, εἴαν θά συνέκρινεν ἡ Κυρία αὕτη
νά μήν ἦτο μία ἄγνωστος σας, ἀλλά μία προσφιλῆς θυγάτηρ σας !!...

Ἐἰ λοιπόν, φίλτατέ μοι κ. ἀναγνώστα μου, ἴδού τί συνέβη εἰς ἐμέ, τόν
μή ἀποκίττιστον ἄλλως τε ; τέκνα δέν ἔχω. Ὡς ἄλλος Ἐκάρμινώνας ὅπως
τῶν ἀρχαίων θεῶν (τά τέκνα του = ἡ ἐν Λεύκτροις, καί ἡ ἐν Μαντινείῃ μά-
χαι του...), ἔχω καί ἐγὼ τὰς ἠρωτικές, ἐνδόξους καί πολυνέκρους ἐκ τοῦ συ-
στάθην μάχης μου — ὅρα 7/τόρον Βίον μου — ὡς πολυαγαπητάς θυγατέρας μου,
ὡς φιλοπόρους λατρεύω. Ἡ πρωτότοκος τούτων εἶναι ἡ περίλαμπρος Μίκη μου
τῆς κρισιμότητος διὰ τόν ἠττηθέντα (τῆν 9ην/10/12) Ἑλληνικόν Στρατόν μά-
χης τῆς 9ης — 10ης Ὀκτωβρίου 1912, ὅν διὰ ταύτης ἔσωσα ἀπό μίαν ἀνήκουστον
καταστροφήν καί ἀπό ἕν ἀνεξίτηλον ἐσσεῖ αἰσχος !!... Ἡ δευτεροτόκος μου
εἶναι ἡ πολύνεκρος μάχη τῶν Γιαννιτσῶν. Ἡ τριτοτόκος μου εἶναι ἡ τρισέν-
δοξός μου καί αἰματηροτάτη τῆς 7ης Ἰανουαρίου 1913 εἰς τὰ ὕψηλα τῆς
Μαυωλιάσας τῆς Ἐκείρου. Ταύτας δ' ἐξεκόλασα ὡς μάχιμος διοικητής **1-5** Ταγ-
μάτων + Πυρ/κῆ + πολυβόλοις, ἢ καί ἄνευ τούτων, Λοχαγός ὢν συνεχῶς !! τε-
ταρτότοκος δέ ἡ πολύνεκρος μάχη μου τοῦ Σουλόβου (18-8-1913) ὡς Λοχαγός
Ἐπιτελής τῆς 7ης Μυρτιάς, ἥς κατ' οὐσίαν ἐγὼ ἦμην ὀρειοδιοικητής). Περσιτό-
τοκος δ' ἡ ἐκ' ἐμοῦ καί μόνον ἐνδόξος καί ἐπιστημονική κατὰκτησις τῆς Δρά-
ρας. Κατόπιν ἡ ἐπιστημονική μάχη μου τοῦ Ζιρνόβου, ἡ τοῦ Νευροκοπίου, ἡ
τῆς κρέμένσκας, ἡ τοῦ Πρέντελ - χάν, καί ἡ τοῦ Ὑψοδ. 1378 πρὸς ΝΑ. τῆς
Ἄνω Γουραγιῆς, κλπ. κλπ. ὡς ἀπίστος ὁ κ. Ναπολέων θά ἐραθρολόγει ὡς καλλ-
λιτεχνικάς — ὅρα ἄπορνηρονεύματά μου —.

Βιδίζων ὑπερηφάνως καί ἀνύποκτος εἰς τήν εὐρείαν λεωφόρον τῆς Ζψῆς, ἐνα-
βρύνομαι καί ἀπολαρβάνω, βλέπων τήν πρωτότοκον ὡς ἄνω θυγατέρα μου, πε-
ριβεβλημένην τόν φωτοβόλον χιτῶνα τῆς Ἱστορίας, ἥτοι τῆς ἀτέγκρου ἄλη-

θείας, ἄνθρωπον ἀπὸ 21 ἐτῶν, καὶ βαδίζουσαν μὲ βῆμα σταθερὸν κλπ..... αἴφνης κατάπληκτος καὶ μετὰ παραγωγῆς βλέπω ἀνισόρροκόν τινα κακοσργόν, ἄνον τὸ πνεῦμα καὶ τὴν καρδίαν, ὅστις μὲ τὸ δολοφονικὸν ἐγχειρίδιον ἀνά χειρὰς σπεύδει νὰ τὴν δολοφονήσῃ καὶ νὰ τὴν ἐξαφανίσῃ, ὅπως δολίως τῆς ὑφάρπασῃ, πρὸς ἴδιον ἀθέμιτον ὄφελος τὸν ἐν λόγῳ ἀκατάλυτον χιτῶνα ἢ Ἀρπάζω τὸν ἄσβεστον πυρσὸν τῆς ἱστορίας διὰ τῆς παρούσης μελέτης μου, ὅπως τὸν δλοκαυτώσω καὶ τὸν ἀποκαλύψω, ἀπορρίπτω μετ' ἀηδίας καὶ ἀνακουφίσεως τὴν ταπεινὴν καὶ δολίαν λεοντήν του, ἣν φέρων, καὶ λαίχων χυδαίως τοὺς πόδας τοῦ εὐκίστου Ἀντιστ/γου Ἐ.Ἀ. Νικ.πλαστήρα, ὁτωρίση ὑπὸ τοῦ κ. Β-λευθ.Κ.Βενιζέλου, μόνιμος πελάτης τοῦ ἐν Ἀθήναις Βενιζελικοῦ Συνδουαροῦ Βουλευτῶν!... Αὐτὸς εἶναι ὁ κ. Ἰ.καλογεράς, ὁ... ἀνωτέρφ βίφ καθυστερημένος ἤδη εὐνοούμενός σας, λατρευτέ μου συναγωνιστὰ τῶν μεγάλων Ἑθνικῶν ἀγώνων καὶ ὑπερένδοξε ἠρωά Βλευθ.Κ.Βενιζέλε, καθ' οὗς ὅπως οὗτος τότε ἦτο ὁ ἐνθουσιώδης καὶ μακρὰν παντός κινδύνου δουλικὸς ὀπαδός τοῦ αὐλοδούλου δουβλετιοῦ!!... κλπ. κλπ.

Ὅστις κτίζει ἢ σκαίρει ἐπὶ τοῦ ψεύδους, θά δρέψῃ μίαν ἡμέραν τὴν γενικὴν χλεύην καὶ τὸν ἀποτροπιασμόν τῶν τιμίων ἀνδρῶν.

Ἡ Ἀλήθεια θά λάρψῃ κἄποτε, καὶ τότε, ἂν θά στηθῇ ἀνδριάς τις εἰς τὴν καρκίην τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ τῶν Σιδηρῶν πυλῶν πρὸς Βέρβια εἰς ἔνδειξιν Ἑθνικῆς εὐγνωροσύνης πρὸς τὸν ἐπὶ 21 ἔτη σιγήσαντα Νικητὴν τῆς μάχης τῆς 9ης - 10ης Ὀκτωβρίου 1912, αὐτὸς θά ἦναι ὁ ἰδικός μου, καὶ οὐδέποτε ὁ ἰδικός σας, κ.κ.κωνστ.Μουχοπούλε, καὶ Ἰω.καλογερά, ὁ ἱστορικὸς τῆς Ἀῤριον ἔχει τὸν λόγον...

Εἷς προκαλῶ δέ εἰς οἰανδήποτε ἐπιστημονικὴ ἱστορικὴν συζήτησιν ἐνώπιον εὐρέος κύκλου μεροσφωμένων, πεπειραμένων, καὶ κυρίως εὐσυνειδητῶν, συναδέλφων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἤδη ἐπιζώντων αὐτοπτῶν μαρτύρων, οὗς ὑπέδειξα ἀνωτέρφ. ἂν τολμᾶτε, παρασκευάσατέ μοι μίαν τοιαύτην.....

Δυσκοῦμαι, διότι ἠναγκάσθην ν' ἀποκαλύψω τόσο ἀνοικτιρρόπως τὸν μεγαλορανή χαρακτῆρα τοῦ τόσο ὑψηλά, χάρις εἰς τὰς ῥαοικυρίας τῶν πραιοῶν παρασηκηνίων, καὶ τόσο ἀναξίως ἀνελεῖντος ἡμεραθοῦς στρατ/κῶς καὶ

φυγοκινούνου 'Ιω. Καλογερά, ὃν ἐπροστάταυσα τόσον ἐν Παριοίοις, οὐ μόνον
 ὅταν ἔλαβε τὴν φοβερὰν ἐκείνην ἱκκοφορίαν, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλας δεινὰς του
 περιστάσεις ἐν τε Παριοίοις καὶ ἐν Ἀθήναις (ὄρα καὶ ἐκαιοόδιον ματαιω-
 σείσης μονομαχίας μας τὴν 7ην Ἰουνίου 1917, μάρτυς ^{ἔστω} ὁ ζῶν Ἰκκοτρ/γος
 ἀνάκτορος Πηλοκίδα, Πίκουλας)... Αὐτός εἶναι ὁ μικρόψυχος ἐγωπαθής, ὁ
 οὐδέποτε ἀντιρούσας κίνουον, καὶ μὴ ἰδῶν ποπὲ μάχην. Ὁ δ' Ἰκκοτρ/γος
 ἔ.ἀ. κ. Γ. Φερόπουλος διηγείται ἐντόνας κατακλητικόν τι ἐκαιοόδιον εἰς
 βάρος τοῦ κ. 'Ιω. Καλογερά κατὰ τὸν Βουλγαρικόν πόλεμον τοῦ 1913.-

Ἐ' ἀντιέρω ἐγὼ γράφω ὑπὸ τοῦς ἀγίους καὶ ἱεροῦς πόσας τῆς στυγνῆς Θε-
 ἄς Ἀσθεσίας, οὐδένα φοβούμενος καὶ μὲ τὴν ὀλογραφὴν μου εὐρυτάτην, καὶ
 οὐχὶ ὑπὸ τὸν συγκοφαντικὸν καὶ ηἰριανῶνυρον φερετζέν τοῦ διαβοήτου " Ἐλευ-
 θέρου Ἀνθρώπου ", ὃς ληλοδύτης ἔξενων ἐνόδξων σαφῶν, καὶ τώρα ἄς μὰς
 κρίνη/θλουε ἡ Ἰστορία καὶ τὸ ἐντιρον Δικαστήριον τοῦ ἐντίρου καὶ ἀνεπι-
 εικοῦς κοινου τῶν συναδέλφων, εἰς οὗς ἀπευθύνουαι.-

Ἐν Ἀθήναις τῆ 15^ῃ Νοεμβρίου 1934

Ἀντώνιος Φραγκίσκου Πραντούνας ἔκ. Πάξου
 Ἀντιοτρ/γος ἔ.ἀ.

= 167 ὁδὸς Φυλῆς 167 =

